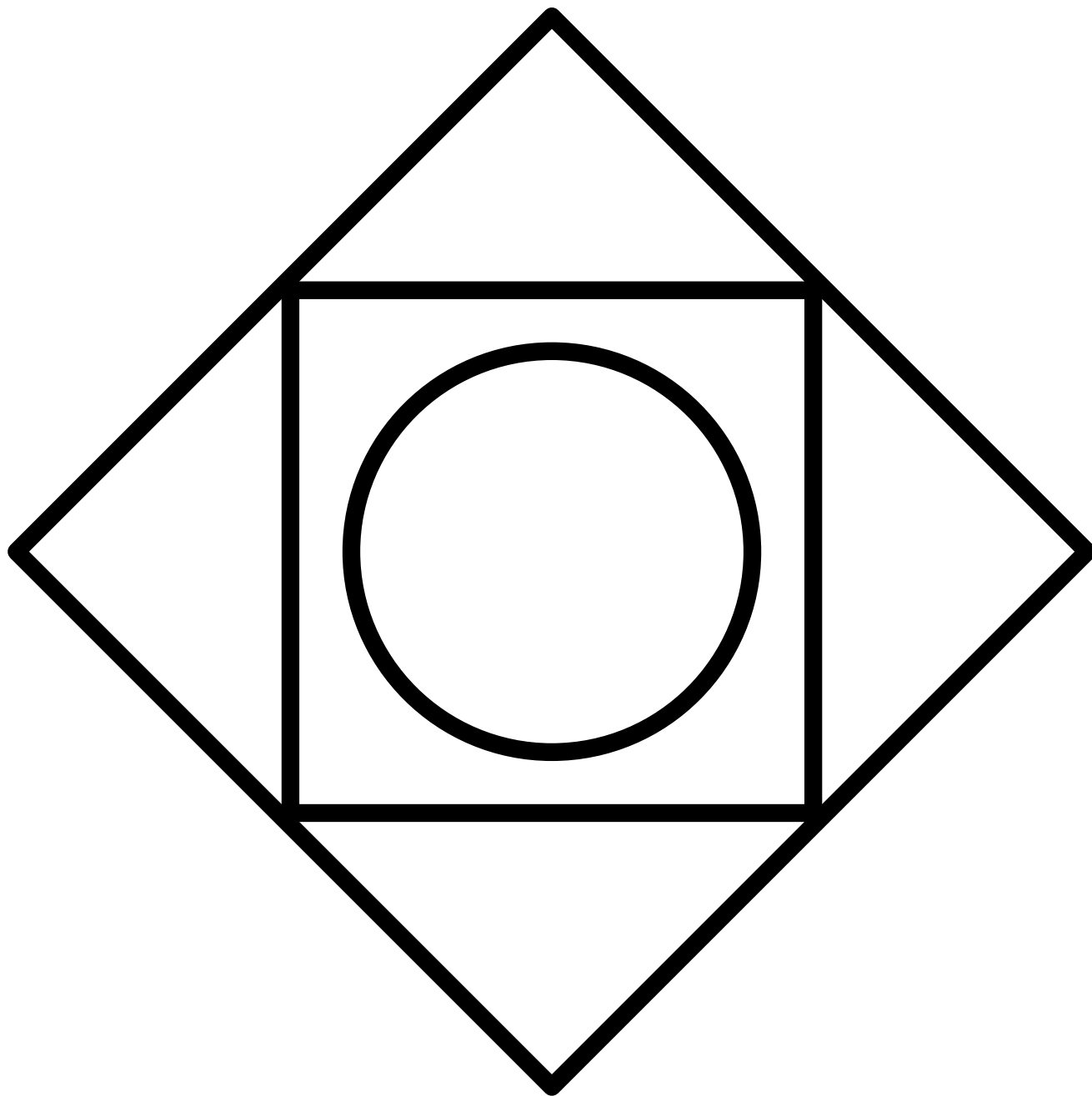

תכנית אגם לחינוך חזותי

יעקב אגם

21
אדום

המחלקה להוראת המדעים

חובר על-ידי:

יעקב אגם

בשיתוף עם:

פטרישיה ון דאלן גרסיה - איורים
ניקול גטון דה ריברה - פסיכולוגית

מהדורה עברית:

מיכה רזאל

ייעוץ:

עפרה שריג

תירגום:

ריקה זילבר

גרפיקה:

חנה הייזלר

הדפסה:

כרמלה רוט-נוב

כל הזכויות שמורות
יעקב אגם ומכון ויצמן למדע

הודפס בישראל

תשי"ן, 1989

המקדמה

שיטת החינוך החזותי של יעקב אגם

חינוך העין לשם הרחבת המשאבים האינטלקטואליים וגירוי היצירתיות

אנו כולנו אנאלפביתים מבחינה חזותית. החינוך שאנו נותנים לילדינו גורם גם להם להיות כאלה.

לכן, מטרתה של שיטת החינוך החזותי שלפנינו היא בראש ובראשונה חינוך העין. השיטה נועדה לאפשר לילדים להבין ולקלוט את עולם הצורות הסובב אותם, להכיר את היסודות הבסיסיים שבו, לשלוט בעולם הצורות תוך יכולת לשנותו, ולפתח יצירתיות.

לשם השגת מטרות אלה, מעניקה השיטה לילד את יסודותיו הבסיסיים של אלף-בית חזותי. לאחר מכן, תוך כדי פיתוח החינוך החזותי, שהוזנח עד כה לטובת התירגול המילולי על-ידי מרבית השיטות החינוכיות, ניתן יהיה להפעיל את כל הפוטנציאל השכלי של הילד ולתת לו את האפשרות לפתח לא רק את האינטליגנציה הפורמלית, אלא גם את היצירתיות שלו.

מה קורה למעשה במרבית שיטות החינוך המיושמות כיום במוסדות החינוך בעולם כולו? הדגש העיקרי הוא על חינוך באמצעות מילים; רכישת שפת המילים, השימוש בה, ופיתוח אוצר מילים עשיר. זוהי מסורת היסטורית המשותפת כמובן לרובם הגדול של העמים שתרבותם מבוססת על הכתיבה ועל הספר.

הפער הבסיסי בין המילה והתמונה מופיע כבר בחינוך בגיל הרך, ואחר-כך גם בבית הספר. וזאת על אף שבגיל הרך, כשהילד מקבל את יסודות החינוך הראשוניים, כבר מפותחת אצלו היכולת לקלוט ולקשר את התמונה עם המילה. יכולת זו תלך ותיפחת, ולאורך כל מסלול לימודיו לא תשוב להיות כה מפותחת. דוקא בגיל זה, בו צועד הילד את צעדיו הראשוניים בעולם החינוך, יכולתו להפנים ולקלוט את המידע העשיר ביותר היא מקסימלית. יחד עם זאת, הילד מרגיש את עצמו בנוח בעולם הצורות: צורות הביטוי הראשוניות שלו הן הציור, הרגישות לצבע והעירנות לתנועה. זוהי שפתו הראשונה של הילד, זוהי תפישתו הראשונה את העולם שמסביב. למרות כל זאת, מיד לאחר שלב זה מופיע הדגש על המילה. זוהי מעין עצירה של תפישת הידע אותה רכש הילד באופן כמעט אינסטינקטיבי. מיד עם השיעורים הראשוניים בבית-הספר מתנוונת העין. האוזן לעומת זאת, הופכת למכשיר העיקרי לקליטת ידע והמילים שולטות בכיפה.

יש להדגיש את העובדה כי מחקרים שנערכו לאחרונה הוכיחו כי הקליטה החזותית של מידע בלתי-מילולי והסינתיזה שלו, היא מהירה ויעילה הרבה יותר כאשר מידע זה נקלט ישירות דרך העין ולא בתיווכן של מילים. מכאן, קרוב לוודאי כי גם היכולת להשתמש במידע שנקלט באופן חזותי ישיר, היא טובה יותר.

לכן, בשיטה זו - שיטת החינוך החזותי, מטרתה היא לשים דגש על פיתוח היכולת החזותית והשכלית של הילד, יכולת שהיתה כמעט בלתי מפותחת עד כה. ברצוני להעשיר יכולת זו, לגרות אותה ולאפשר את פיתוח הזיכרון החזותי בדיוק באותו אופן בו מפתחים זיכרון מילולי. זיכרון זה ישמש את הילד בהמשך דרכו האינטלקטואלית.

בעולמו של הילד מופיעות הצורות באופן מסיבי וברוטלי כפי שהן מופיעות בפנינו, המבוגרים. צורות אלה הינן דינאמיות ומשתלבות אישה ברעותה. מטרתה הראשונית של השיטה היא להפריד בין הצורות, לנתחן ולפרקן, להגדיר את שילוב הצורות הבסיסי, את הצבעים, את קווי הכח ואת הנפחים, כלומר - ליצור "אלף-בית חזותי". אלף-בית זה יורכב מצורות, החל מן הצורה הפשוטה ביותר וכלה במורכבת ביותר ויכלול את מרכיביה השונים של השפה החזותית. כך יראה הילד את מימדיו השונים של המרחב, את הדינאמיות הקיימת בצורות בינן לבין עצמן ולבסוף את האופן בו מושפע עולם הצורות מהזמן, מהקליטה שלנו ומפעילויותינו השונות. מטרתה של השיטה אינה רק יצירת רגישות אסתטית אצל הילד אלא גם הענקת חינוך חזותי המאפשר לילד להבין את עולם הצורות, את שילובן ואת ה"תחביר" שלהן. מטרתו של האלף-בית החזותי היא ליצור שיטה להבנת עולם הצורות בדיוק כפי שלימוד אותיות, הברות, מילים ודקדוק היא שיטה לרכישת שפת המילים.

לצורות יש תוכן ומשמעות אשר לא תמיד ניתנים להבעה באמצעות מילים. לפעמים מביעה הצורה לכשעצמה הרבה יותר מהמילה המגדירה אותה. אי לכך, מטרתה של השיטה היא יצירת שיווי משקל בין המילה שקיבלה משמעות יתר בחינוך הקונבנציונאלי והצורה שהפכה לחסרת חשיבות. שיווי משקל זה מפתח ומגביר את הכישורים האינטלקטואליים וחייב להתקיים לאורך מסלול הלימוד של הילד, עד לדרגות הגבוהות ביותר של החינוך הגבוה. הילד ירכוש, בנוסף לשפת המילים, שפה חדשה, שונה, שתשרת אותו בכל התחומים.

כדי להצליח בתירגול שיטה זו, אנו מציגים את הפעילויות בצורה הדרגתית-פרוגרסיבית. אנו הולכים מן הקל אל הכבד, מן הסטאטי אל הדינאמי, מהיחיד אל הרבים, תוך כדי העשרה הדרגתית של המידע הנרכש.

כל חוברת, המביאה בפנינו יסוד ספציפי של הרגישות החזותית שברצוננו לפתח, מחולקת לשלושה שלבים:

1. הזיהוי
2. פיתוח הזיכרון
3. השיחזור

שלב הזיהוי מאפשר לילד להכיר את הצורה, את הקו, את המרחב וכו', דהיינו, את כל יסודות האלף-בית החזותי שעליו לרכוש. בשלב זה נפתח את יכולת ההבחנה, את החיפוש האקטיבי אחר היסוד אשר בו על הילד להבחין ואת הרגישות החזותית ללא עזרה מילולית כלשהי, בכתב או בעל-פה. תוך כדי פעילויות אלה משחק הילד, משתמש בגופו, עוסק בצורות בידי ומתאר אותן בצורה גראפית. כמו כן באים לידי ביטוי החוש החברתי של הילד והאוטונומיה שלו גם יחד. המטרה כמובן היא הפנמת כל אחד מיסודות האלף-בית החזותי ושליטה בהם.

בשלב פיתוח הזיכרון אנו יוצאים מנקודת הנחה שתרגילי הזיהוי נקלטו היטב. מטרתן של הפעילויות בשלב זה אינה רק לשנן כל אחד מיסודות האלף-בית החזותי במהירות, אלא גם להיזכר ולהשתמש בהם במהלכן של פעילויות זיהוי וזיהוי מחדש.

כשם שזכירת אוצר מילים היא המאפשרת לנו להשתמש בהן באופן הדרגתי ליצירת משפטים והרכבים עשירים יותר, לכתיבה ולביטוי המחשבה, כך גם נוכל לאגור, בעזרת הזיכרון החזותי, מידע חזותי מורכב ועשיר בו ניתן יהיה להשתמש להבנת העולם, לתקשורת וליצירה. מעבר לכל, וזוהי ללא ספק המטרה החשובה ביותר, נוכל ליצור קשר חיובי עם אותו חלק במוחינו בו "אגור" המידע החזותי, נוכל להתייחס למידע זה בשעת הצורך, דבר שנמנע מאיתנו לעשותו במצב הנוכחי עקב היותנו אנאלפביתים חזותיים.

ולבסוף, כשאנו ניגשים לשלב השיחזור, אנו מניחים שהאלמנטים המרכיבים את האלף-בית החזותי נרכשו ונרשמו בזיכרון. בשלב זה יוכל הילד לא רק לשחזר כמעט בו-זמנית את הדברים בהם הבחין, במהירות, אלא גם להשתמש בכל היסודות שנקלטו בזכרונו החזותי במהלך הפעילויות המוצעות בשיטה חינוכית זו. שימוש זה יביא את הילד ליצירה עצמית, יפתח את המיומנות ויגביר את השליטה העצמית והמשמעת. הילד יוכל גם לפתח את יכולת הביטוי הישיר שלו בעזרת הציור, התמונה והנתונים החזותיים ששינן בעבר, וכך תתפתח באופן ניכר היצירתיות שלו.

כאשר יופנמו שלושת התהליכים: הזיהוי, פיתוח הזיכרון והשיחזור, תהיה ברשות הילד שפה חדשה שתעניק לו יכולת נוספת לפתח ולהשתמש באינטליגנציה המילולית וביצירתיות שלו בעת ובעונה אחת. שפה זו תאיץ את תהליך רכישת הידע שלו לאורך כל מסלול לימודיו ותיצור איזון בין השכל לאינסטינקטים. זוהי שפה חדשה אוניברסלית המביאה להבנת העולם מנקודות ראות שונות.

שפה זו היא השפה הבינלאומית הראשונה. ברור שהשפה המילולית היא מלאכותית במידה מסוימת, כי הרי צורה נתונה מתוארת באמצעות מילים שונות בשפות שונות, אך נקלטת בצורה זהה אצל כל בני האדם.

אני מאמין כי באמצעות השפה החזותית ניתן לקרב את בני האדם איש אל רעהו ולהגביר את האינטליגנציה של ילדינו ואף להכפילה.

יעקב אגם

מטרות כלליות

- 1 - לימוד באמצעות צורות בדומה ללימוד באמצעות מילים.
- 2 - רכישת "אלף-בית" חזותי שבעזרתו ניתן יהיה "לחשוב באופן חזותי".
- 3 - פיתוח היכולת לזהות, לזכור ולשחזר במהירות מירבית כל מידע חזותי.
- 4 - שימוש בנתונים חזותיים ישירות ולא דרך ניסוחם המילולי.

כתוצאה מכך:

- א - המרצת פיתוחו של הצד הימני של המוח האחראי לרכישת ידע חזותי.
- ב - הרחבת היכולת האינטלקטואלית.
- ג - פיתוח יצירתיות.

שילוב שיטת החינוך החזותי במערכת החינוך

אחד ממאפייניה הבולטים של שיטה זו הינו שילוב החינוך החזותי במיכלול מערכות החינוך, בתוכניות הלימודים בתחומים השונים ולאורך כל מסלול הלמידה החל מכיתות הגן ועד לשלביו האחרונים של החינוך הגבוה.

הפעלתה של שיטת החינוך החזותי עשויה, ללא כל ספק, להמריץ את הפעילות האינטלקטואלית תוך כדי פיתוח נאות של הכישורים הייחודיים של הצד הימני של המוח. כישורים אלה מוזנחים בדרך כלל על ידי החינוך בן-זמננו לטובת כישורים מילוליים.

שילוב שיטת החינוך החזותי בפעילויות הילד מחוץ לתחומי בית הספר

1 - שיתוף ההורים:

רצוי לשוחח עם ההורים לפני הפעלת השיטה כדי שתגליות הילדים והידע שרכשו לא ישארו בתחום בית הספר בלבד אלא יתפשטו לכל תחומי עולמו של הילד. הורים שקיבלו מידע על התוכנית יעזרו לילדים בתהליך הלמידה החזותית ובשילוב למידה חדשה זו בכל התהליך החינוכי.

2 - שילוב החינוך החזותי בפעילויות הילדים מחוץ לכתלי בית הספר יעשה באופן הבא:

- הגננת תבקש מהילדים לחפש עצמים שצורתם זהה לצורה הנלמדת על-ידם במשך השבוע. עצמים אלה יכולים להמצא בבית הילדים ובסביבתם היומיומית.
- במשך כל תקופת הלמידה החזותית יתבקשו הילדים להביא לגן מידי יום ביומו רשימת עצמים שמצאו. מרשימה זו יורכב אוסף החומר החזותי של הגן.
- אוסף זה יוכל לבוא לידי ביטוי בדרכים שונות לפי גיל הילדים:
 - גזירות והדבקות (מתוך כתיב-עת, קטלוגים, תמונות וכו').
 - הבאת חפצים מסביבתו של הילד.
 - תיאור חפצים לפי הזיכרון.
- אוסף זה יביא לדו-שיח יומיומי בין הגננת והילדים והרשימה תלך ותיגדל. ברשימה יהיו מילים או ציורים.

אדום

חברת זאת היא ראשונה בסדרה של חמש חוברות המוקדשות לצבעים.

הצבעים הם מימד חשוב של העולם החזותי ומקלים על הזיהוי וההבחנה בין אובייקטים בעולם החיצון.

הנחתנו היא שאף בתחום החשיבה החזותית, הצבעים עוזרים בזיהוי של דימויים פנימיים ובהבחנה ביניהם.

לפי הנחה זאת אמורים הצבעים להקל על החשיבה החזותית ולשפר אותה.

חוברת זו, המוקדשת לאדום, היא חלק מסדרה בת 36 חוברות המהוות יחידה אחת. סדרה זו בנויה לפי שיטת החינוך החזותי של יעקב אגם ומיועדת לילדי הגן.

החוברות בסדרה הן:

19 - צורות טיפוסיות	1 - עיגול
20 - פרופורציות	2 - ריבוע
21 - אדום	3 - עיטורים
22 - צהוב	4 - עיגול וריבוע
23 - כחול	5 - זיהוי בזק
24 - צבעים מישניים	6 - אופקי
25 - לבן שחור ואפור	7 - אנכי
26 - מסלול	8 - אופקי ואנכי
27 - מן העין אל היד	9 - משופע
28 - אינטואיציה מספרית	10 - אופקי, אנכי ומשופע
29 - קומפוזיציה	11 - משולש
30 - מימד ראשון	12 - עיגול, ריבוע ומשולש
31 - מימד שני	13 - וריאציות של צורות
32 - מימד שלישי	14 - סימטריה
33 - מימד רביעי	15 - קימור
34 - אותיות	16 - גדול, בינוני וקטן
35 - דקדוק חזותי	17 - זוויות
36 - יצירתיות	18 - נקודה

רשימת פעילויות

מסי הפעילות

זיהוי

זיהוי הצבע האדום	21-1
הצגת הצבע האדום ע"י הילדים	21-2
משחק בבד אדום	21-3
הבחנה בין הצבע האדום וצבעים אחרים	21-4
זיהוי הצורה האדומה על גבי כרטיס הברקה	21-5
חיפוש אחרי צורות שצבען אדום בחדר הגן	21-6
זיהוי העצם האדום על גבי כרטיסי הברקה	21-7
זיהוי עצמים אדומים	21-8
חיפוש אחרי כל העצמים האדומים שנחדר הגן	21-9
התבוננות בעצמים לבנים דרך צלופן אדום	21-10
התבוננות בציורים דרך צלופן אדום	21-11
האדום כסימן לעצירה	21-12
הכרת תמרורים ושלטים בהם מופיע הצבע האדום	21-13
הצגת סולם גווני האדום מורוד לחום	21-14
יצירת סולם גווני האדום מכתום עד סגול בפני הילדים	21-15
חיפוש אחר עצמים בגוונים שונים של האדום	21-16

פיתוח זיכרון

זכירה של סדרת צורות לפי המימד "אדום - לא אדום"	21-17
זכירת סידרה של שלושה או ארבעה צבעים "אדום - לא אדום"	21-18
זכירה של כרטיסים שעליהם ציורים של עצמים אדומים	21-19
זכירת תמרורים ושלטים אדומים	21-20
זכירת גוון מגווני האדום	21-21
זכירה של שלושה גווני אדום מורוד לחום	21-22
זכירת שלושה גווני אדום מסגול לכתום	21-23
זכירת סדרות של עצמים אדומים על כרטיסי זיכרון	21-24

שיחזור

בניית סולם גווניים אדומים מבהיר לכהה בעזרת כרטיסים	21-25
בניית סולם גווניים אדומים מסגול לכתום בעזרת כרטיסים	21-26
סידור קבוצתי של סולם גווני האדום מלבן לשחור	21-27
סידור קבוצתי של סולם בן חמישה גווני האדום מסגול לכתום	21-28
יצירת סולמות מגוונים של האדום בעזרת צבעים	21-29
שיחזור גוון אדום נתון בעזרת צבעים	21-30

שיחזור מזיכרון

שיחזור מזיכרון של כרטיסי זיכרון הכוללים משטחים אדומים	21-31
שיחזור מזיכרון של ציורי עצמים	21-32
שיחזור מזיכרון של גווניים אדומים בעזרת צבעים	21-33
ציור עצמים אדומים בצבע אדום	21-34
ציור חופשי על גליון נייר גדול	21-35
פעילויות יצירתיות ומשעשעות באדום	21-36

זירה

חומרים מומלצים

פעילויות

מטרות

זיהוי הצבע האדום

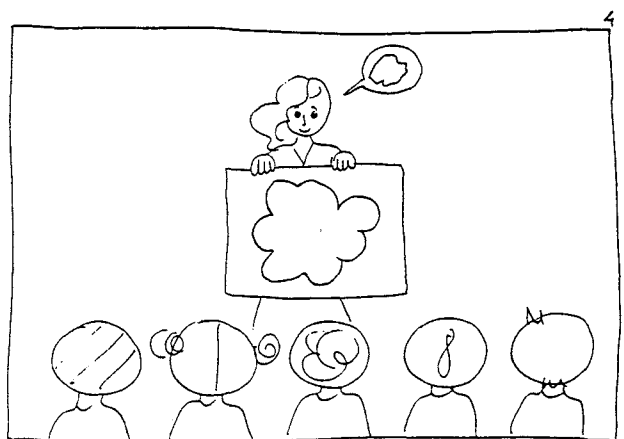
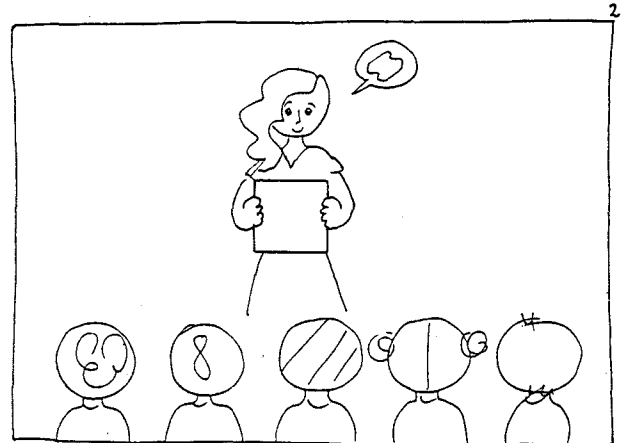
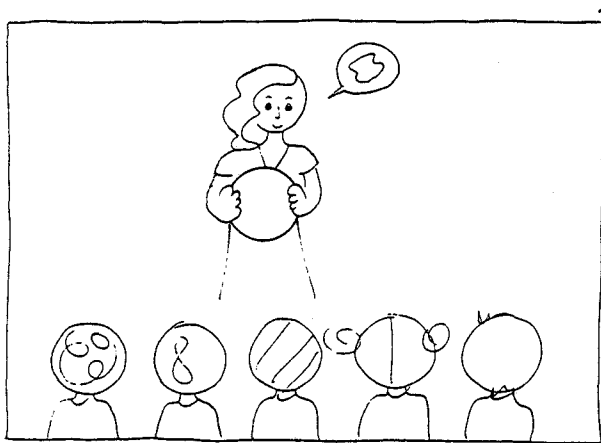
עיגולים, משולשים וריבועים אדומים.
דף נייר גדול שעליו כתם אדום.

- הגננת מציגה בפני הילדים עיגול צבעוני ואומרת: "זהו עיגול, צבעו אדום" (איור 1).

- היא מציגה גם ריבוע אדום ומשולש אדום, וחוזרת בכל פעם על כך שאלה צורות אדומות (איורים 2 ו-3).

- לאחר מכן היא מראה לילדים דף גדול מאוד שעליו כתם אדום ואומרת: "אדום" (איור 4).

- לזהות את הצבע האדום כתכונה של עצמים שאינה תלויה בצורתם או בגודלם.

חומרים מומלצים

פעילויות

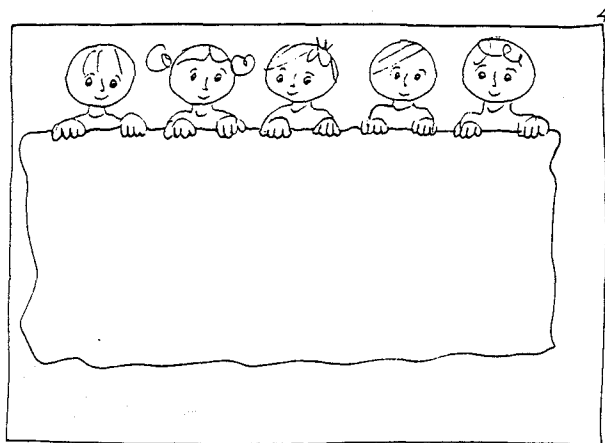
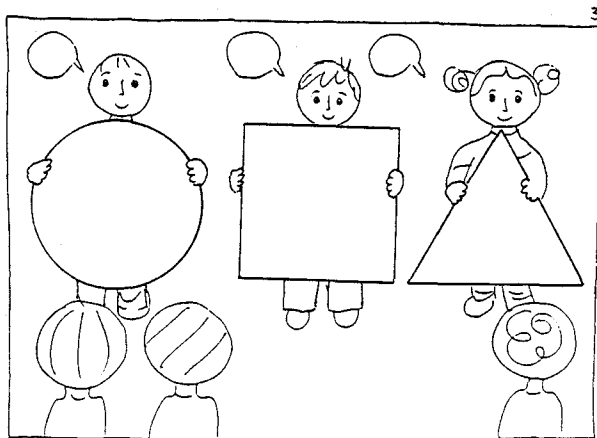
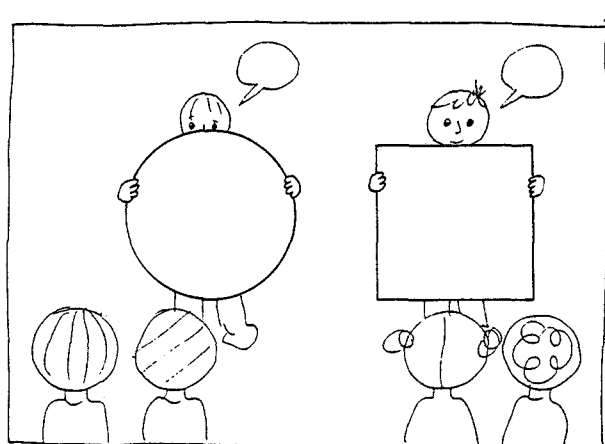
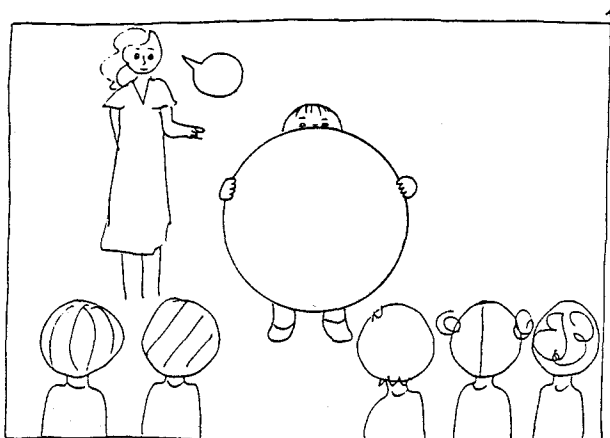
מטרות

הצגת הצבע האדום ע"י הילדים

עיגול, ריבוע ומשולש גדולים מאוד שצבעם אדום. פיסת בד אדומה.

- הגנבת מזמינה את אחד הילדים להציג את הצבע האדום: הילד הראשון מציג עיגול אדום גדול מאוד והגנבת מעירה: "זהו עיגול גדול מאוד בצבע אדום" (איור 1).
- ילד שני נעמד ליד הראשון ומציג ריבוע אדום גדול מאוד. "זהו ריבוע גדול מאוד בצבע אדום" (איור 2).
- ילד שלישי נעמד ליד שני הקודמים כשבידו משולש. "זהו משולש גדול מאוד בצבע אדום" (איור 3).
- לאחר מכן מציגים מספר ילדים חתיכת בד גדולה מאוד בצבע אדום, הם מתבוננים ונוקבים בשם הצבע (איור 4).

- להציג את הצבע האדום בפני הילדים.
- לזהות עיגול, ריבוע ומשולש גדולים ואדומים.

חומרים מומלצים

פעילויות

מטרות

משחק בכד אדום

בד גדול שצבעו אדום.

- הגנבת בותבת לילדים חתיכת בד גדולה בצבע אדום. היא מזמינה אותם לשחק בכד וליצור בעזרתו כל מיני דברים אדומים. למשל, הילדים עפים על השטיח המעופף האדום (איור 1);

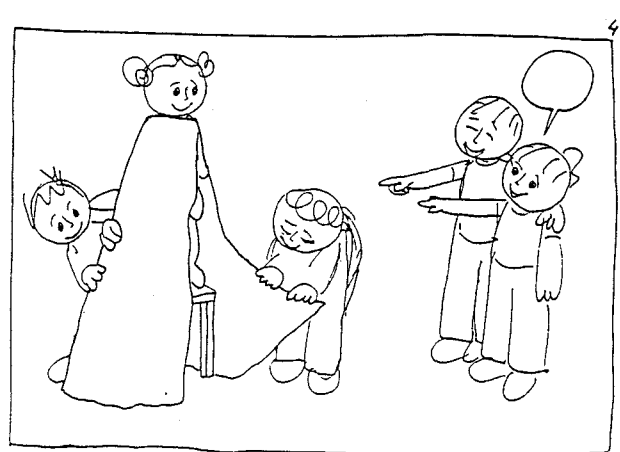
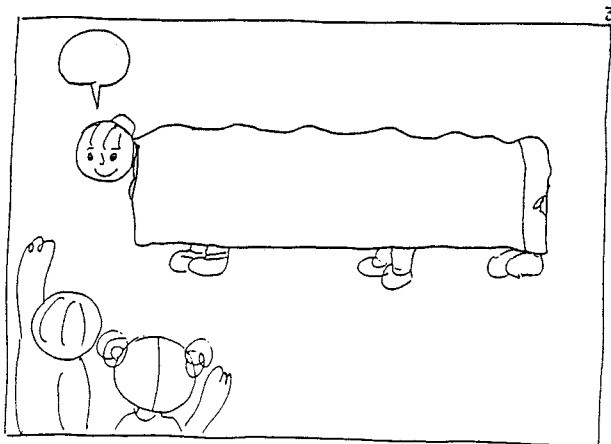
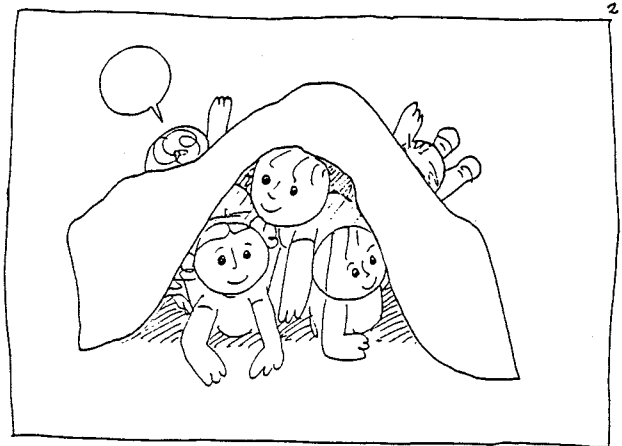
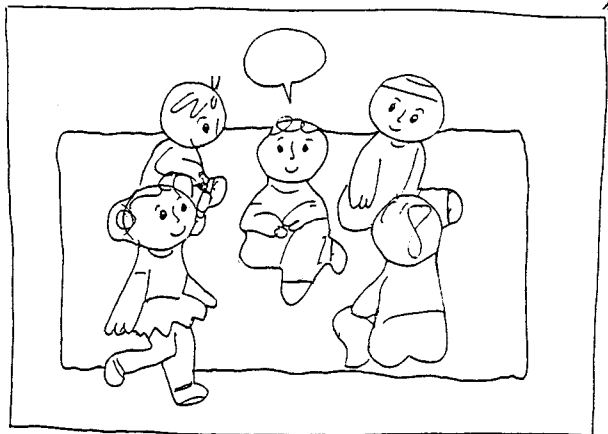
- לשחק בצבע האדום.

- לפתח את יצירתיות הילדים ודמיונם.

- הילדים מתחבאים במערה האדומה (איור 2);

- הילדים יוצרים פרה אדומה (או מרבה רגליים אדום) (איור 3);

- הילדים יוצרים נסיכה אדומה (איור 4).

חומרים חומלצים

פטיליות

חטרות

הבחנה בין הצבע האדום וצבעים אחרים

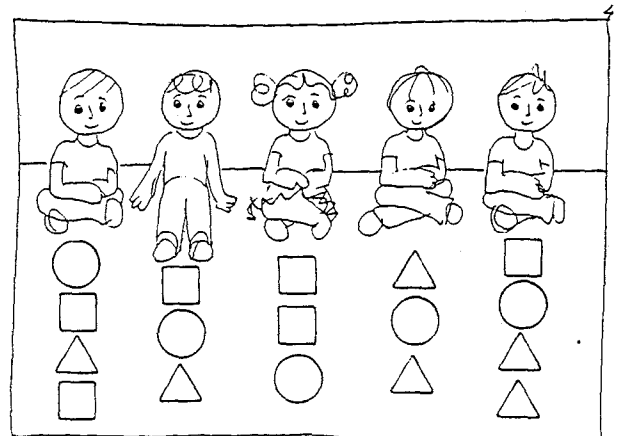
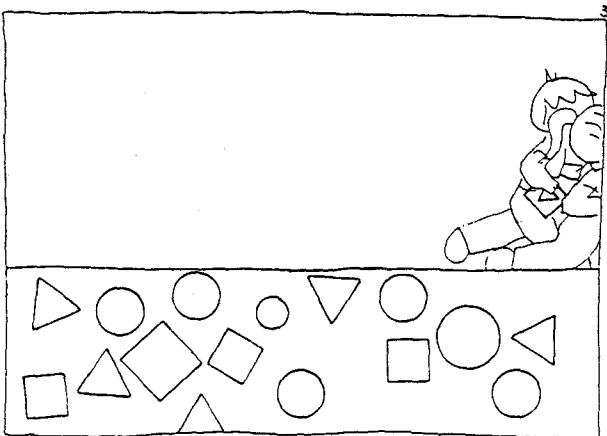
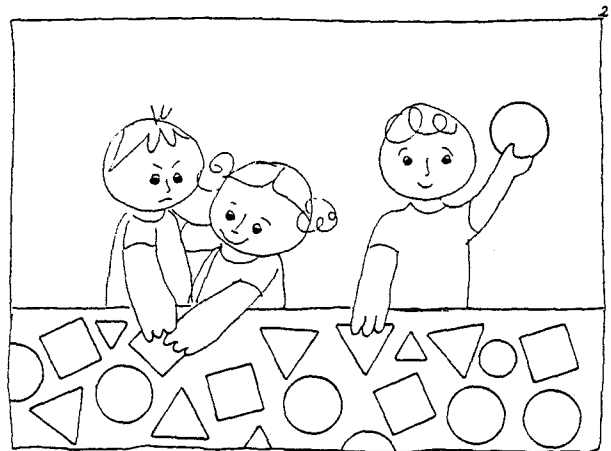
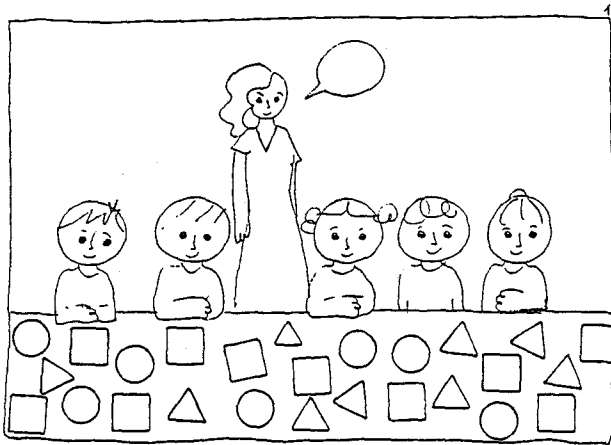
עיגולים, ריבועים ומשולשים בגדלים שונים וצבעים אדום, צהוב וכחול.

- הגנבת מביחה על השולחן עיגולים, ריבועים ומשולשים אדומים, צהובים וכחולים ומבקשת מהילדים למצוא במהירות האפשרית את כל הצורות האדומות (איור 1).

- להבחין בין הצבע האדום ובין צבעים אחרים.

- הילדים אוספים במהירות את הצורות האדומות שגילו (איור 2) ומניחים אותן על הריצפה (איורים 3 ו-4).

- הגנבת מבקשת כל ילד לתאר בקול את הצורות שגילה, למשל: ריבוע בינוני אדום, משולש קטן אדום וכו'.

חומרים מומלצים

פעילויות

מטרות

זיהוי הצורה האדומה על גבי כרטיס הברקה

כרטיסים שעליהם מצוירות צורות בצבעים שונים (בסדר שונה).

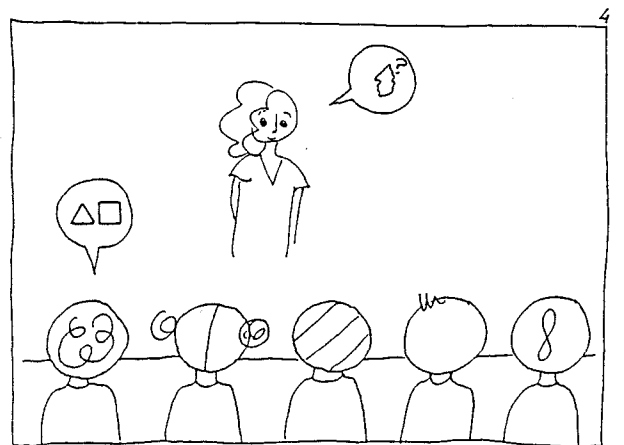
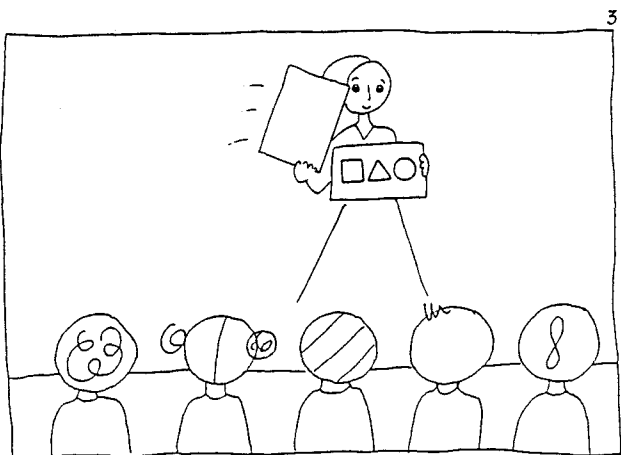
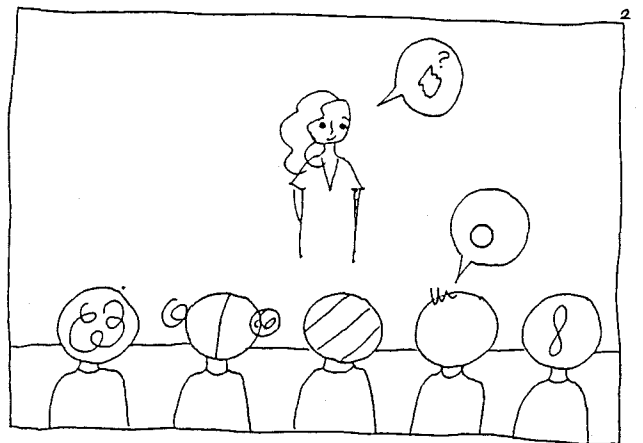
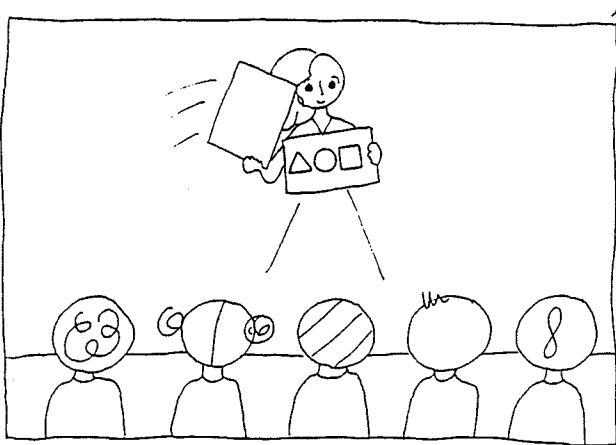
- הגנבת מציגה בפני הילדים במהירות רבה מאוד כרטיס שעליו מצוירות צורות שונות בצבעים שונים (איורים 1 ו-3).

- היא מזמינה את הילדים לנקוב במהירות בשמה של הצורה האדומה שעל הכרטיס, למשל: "העיגול אדום" (איור 2).
 "המשולש והריבוע - אדומים" (איור 4).

- לזהות צורה אדומה.

- להבחין בין צורות אדומות לאלו שאינן אדומות.

- לפתח את הזיכרון החזותי.

חומרים מומלצים

פעילויות

מטרות

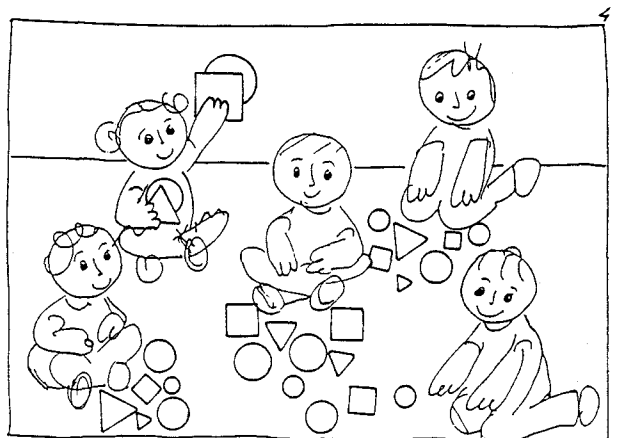
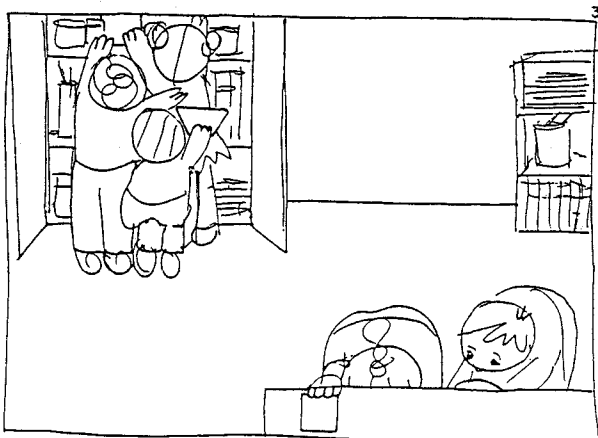
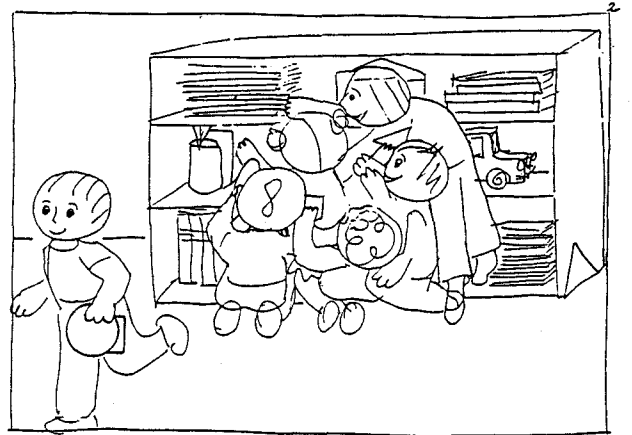
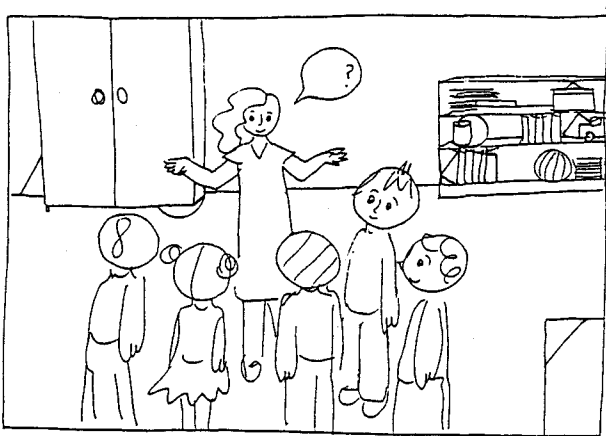
חילופש אחרי צורות שצבען אדום במדר הגן

עיגולים, ריבועים ומשולשים אדומים בגדלים שונים,

- הגבנת מחביאה בחדר הגן עיגולים, ריבועים ומשולשים אדומים ומבקשת מהילדים למוצאם במהירות האפשרית (איור 1).

- לזהות צורות שצבען אדום.

- לאחר שגילו את הצורות האדומות (איורים 2 ו-3), הילדים משחקים בהן תוך כדי התבוננות בצבען (איור 4).

חומרים מומלצים

פעילויות

מטרות

זיהוי העצם האדום על גבי כרטיסי הבקשה

כרטיסים שעל כל אחד מהם מצוירים שלושה עצמים שונים בשלושה צבעים שונים שחבר מהם הוא אדום.

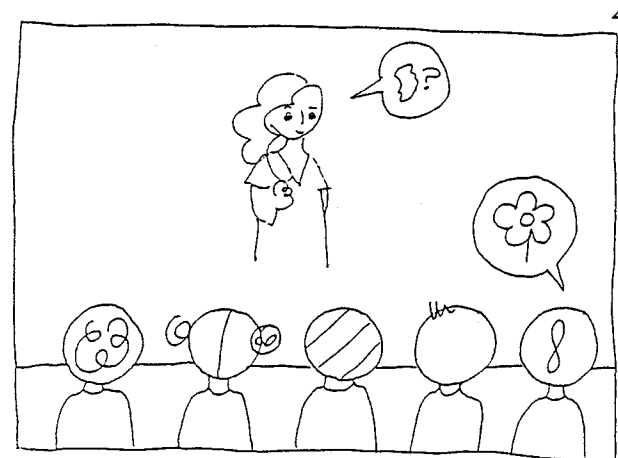
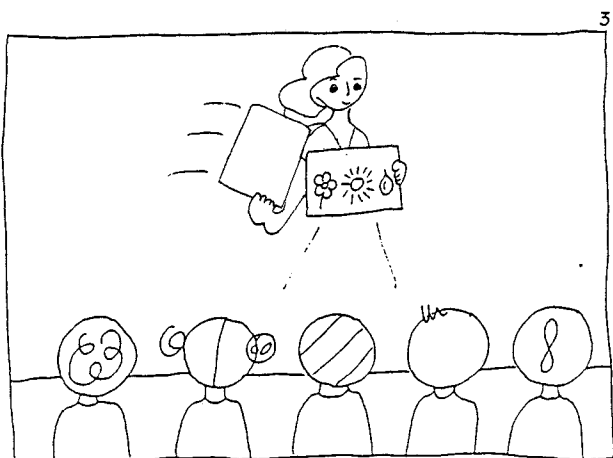
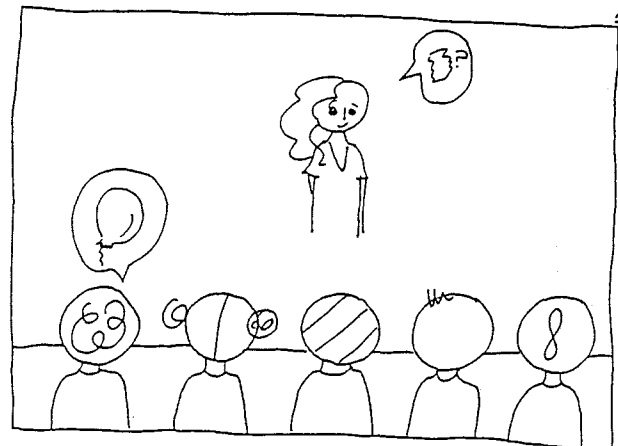
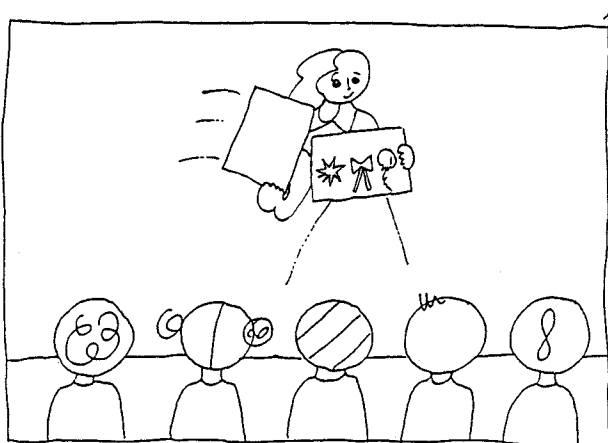
- הגננת מראה לילדים כרטיס שעליו שלושה ציורים בצבעים שונים, כגון: אדום, צהוב וכחול (איורים 1 ו-3).

- הכרטיס מוצג בפני הילדים במשך רבע שניה, הגננת מבקשת מאחד הילדים לנקוב בשם העצם האדום שראה, למשל: "זהו בלון אדום" (איור 2), "זהו פרח אדום" (איור 4).

- הגננת חוזרת על התרגיל פעמים רבות ומצמצמת את זמן הצגת הכרטיס.

- לזהות על גבי כרטיס עצם אדום מבין עצמים אחרים.

- לפתח את מהירות התפיסה החזותית.

חומרים מומלצים

עיגולים, ריבועים ומשולשים אדומים.

עצמים עגולים, מרובעים ומשולשים שצבעם אדום.

פניליות

זיהוי עצמים אדומים

- הגנבת מראה לילדים עיגול אדום ומיד אחר כך עצם עגול ואדום בגודל דומה, כגון תפוח אדום. היא אומרת: "זה עיגול אדום - זה תפוח אדום" (איורים 1 ו-2).

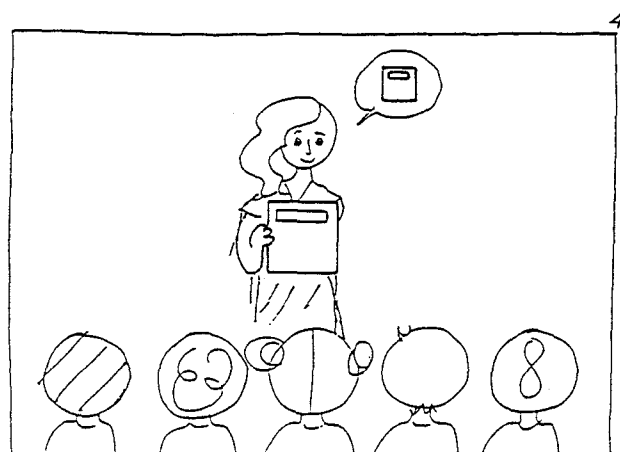
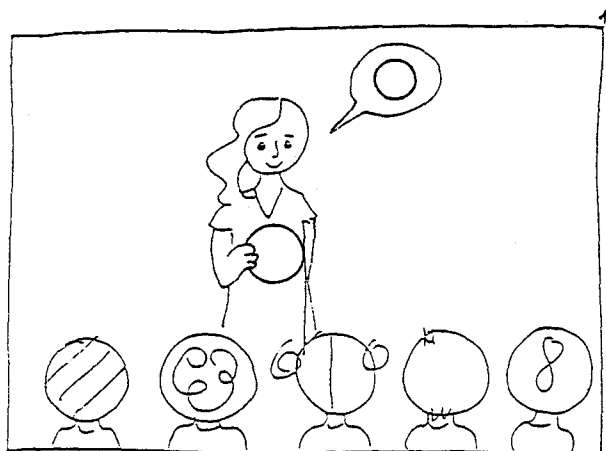
- לאחר מכן היא מציגה ריבוע אדום ולאחריו עצם ריבועי אדום בגודל דומה, כגון מחברת אדומה. היא שואלת את הילדים מה היא הראתה. התשובה: "זה ריבוע אדום - זו מחברת אדומה" (איורים 3 ו-4).

- היא חוזרת על התרגיל עם צורה משולשת.

- לבסוף היא מבקשת מהילדים לחפש עצמים שהם עגולים ואדומים, מרובעים ואדומים או משולשים ואדומים.

חטרות

- לקשר בין צורה אדומה לעצם אדום.

חומרים מומלצים

פניליות

מטרות

חפוש אחרי כל העצמים האדומים שבחדר הגן

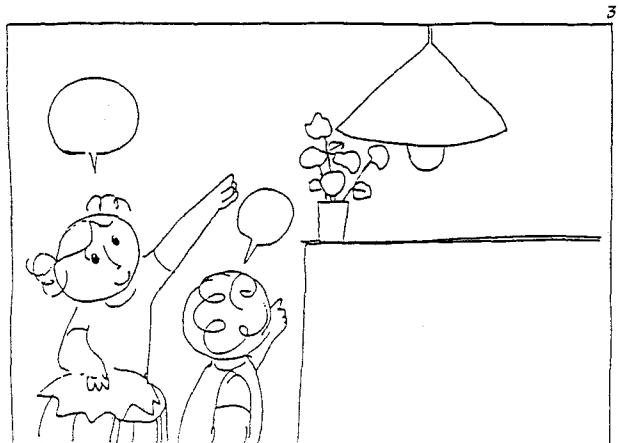
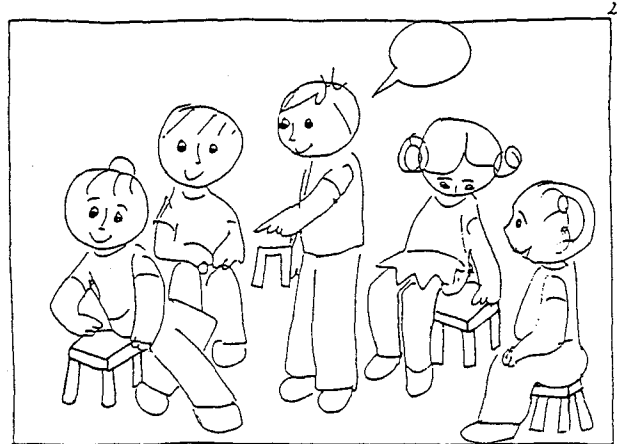
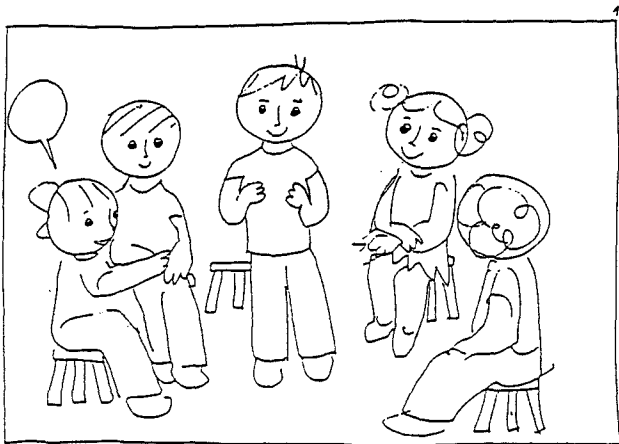
עצמים אדומים שבגן,
דפי נייר.
עפרונות או צבעים אדומים.

- הגנבת מזמינה את הילדים לחפש בגן את כל מה שאדום. הילדים מחבובנים ונוקבים בשמות העצמים שצבעם אדום (איורים 1, 2 ו-3).

- לזהות את הצבע האדום בכל העצמים שבחדר הגן.

- הגנבת מבקשת מכל ילד לאסוף עצם אדום אחד ולשבת איתו במעגל. כל ילד מראה ומספר מה הוא מצא (איור 4).

- לבסוף מבקשת הגנבת את הילדים לצייר בצבע אדום על גבי דפי-נייר את העצמים שגילו.

חומרים חומלצים

פתיוליות

מטרות

התבוננות בעצמים לבנים דרך צלופן אדום

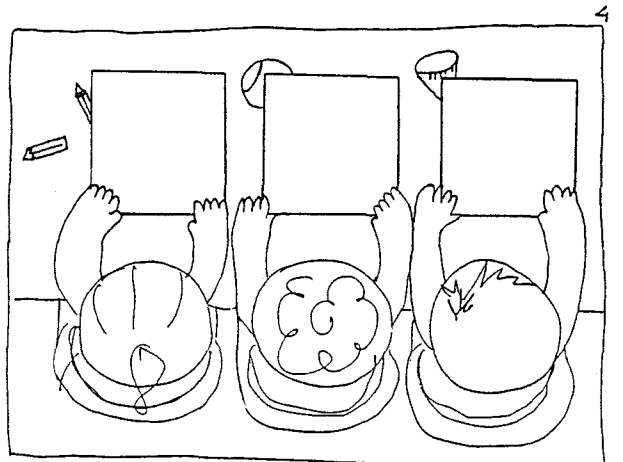
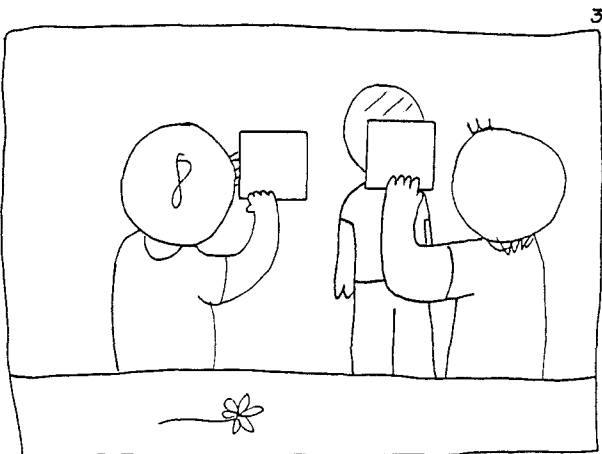
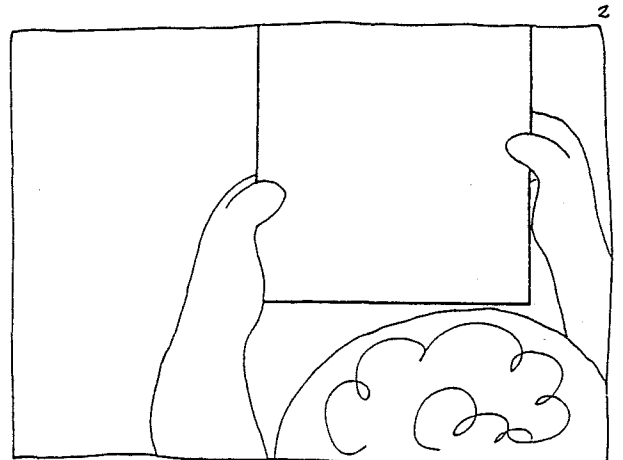
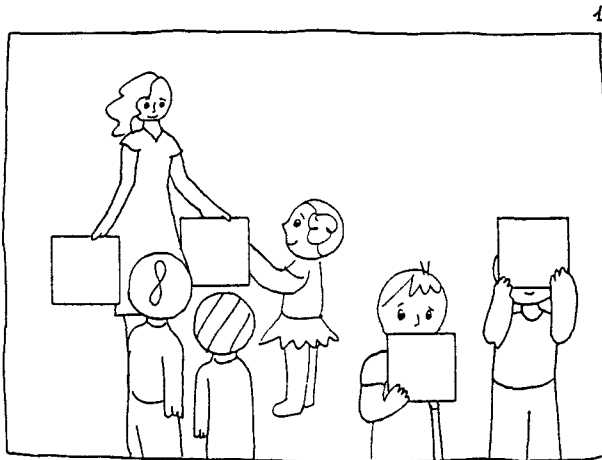
צלופן אדום ועגול.
 עצמים לבנים מהגן: כדור, גיר, כוס, קופסה, דף נייר לבן, צבע לבן.

- הגננת מחלקת לילדים צלופנים אדומים, ומזמינה אותם לשחק בהם. הם מתבוננים דרכם ומגלים כיצד צבע הדברים משתנה כשמסתכלים דרך צלופן (איורים 1, 2 ו-3).

- הילדים מניחים את הצלופן על גבי גיר לבן, כדור לבן, קרטון לבן או כוס לבנה. הם מתבוננים בצבע דרך הצלופן (איור 4).

- הגננת מעוררת שיחה עם הילדים בנושא זה ומבקשת מהם לתאר את אשר ראו.

- לזהות שינוי צבע של עצמים לאדום.

חומרים מומלצים

פעילויות

מטרות

התבוננות בציורים דרך צלופן אדום

ציורים בקו שחור, על גבי כרטיסים, של עצמים שהם בדרך כלל אדומים, כגון: תפוח, שפתיים, דובדבנים, שלגון, תות, מכונית, פרח וכו'.

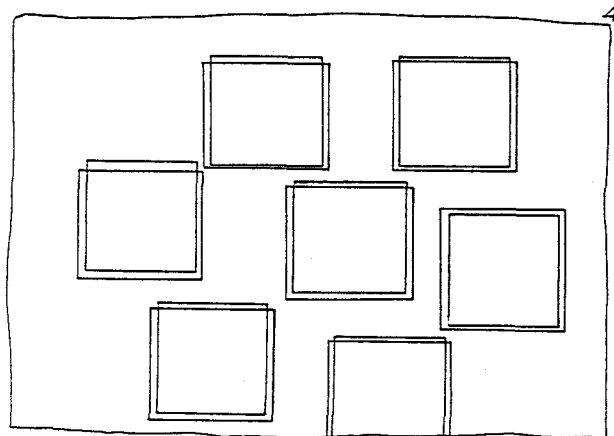
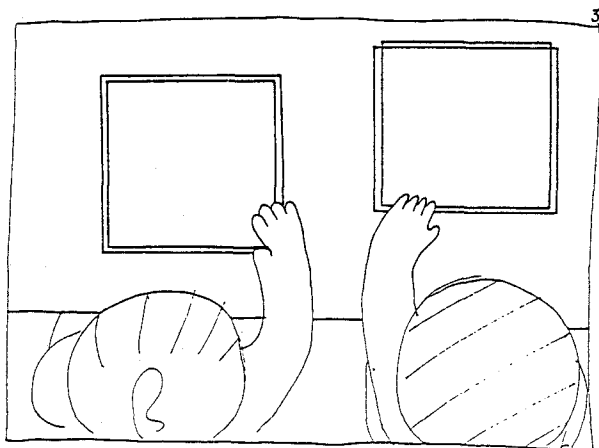
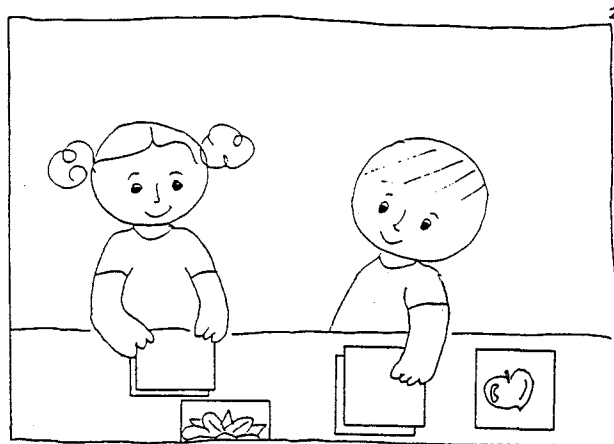
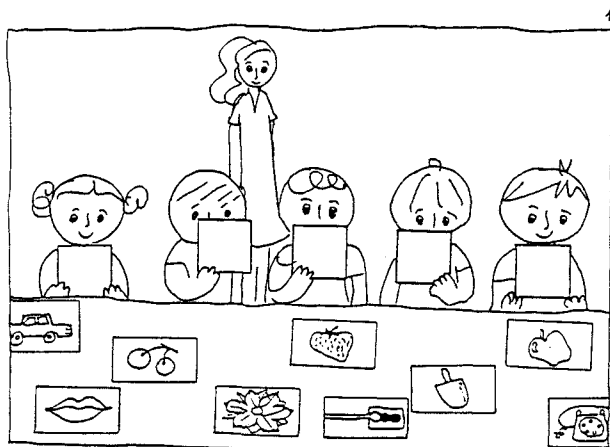
צלופנים אדומים מרובעים.

- הילדים יושבים מסביב לשולחן כשבידיהם צלופנים אדומים. על השולחן כרטיסים שעליהם מצוירים ציורים של עצמים אדומים, כגון, תות, דובדבנים ותפוח (איור 1).

- הילדים מתבקשים להניח על הציורים צלופנים אדומים וכך "לצבוע" אותם. הילדים מתבוננים בשינוי שחל בציורים כשנוסף להם צבע והם נוקבים בשם העצמים (איורים 2, 3, 4).

- להבטין בין העצם לבין צבעו.

- לפתח יכולת להוסיף לעצם צבע אדום.

חומרים מומלצים

פעילויות

חטרות

האדם כסימן לעצירה

חתיכות נייר בריסטול או קרטון
להכנת רמזורים.

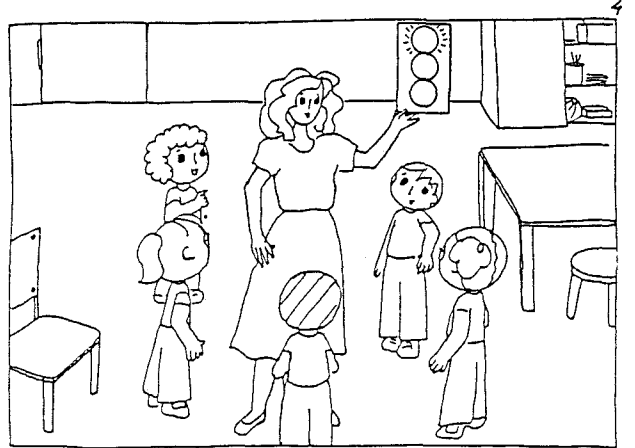
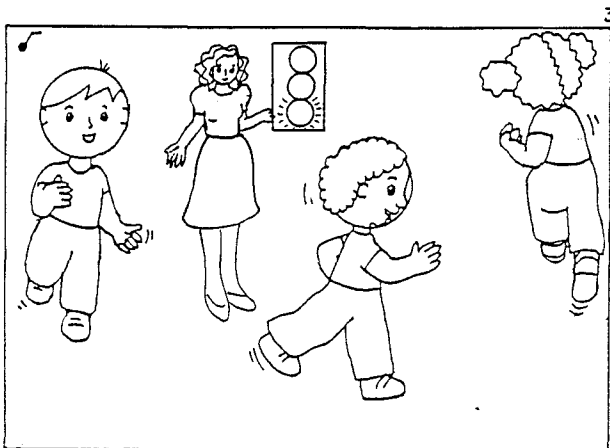
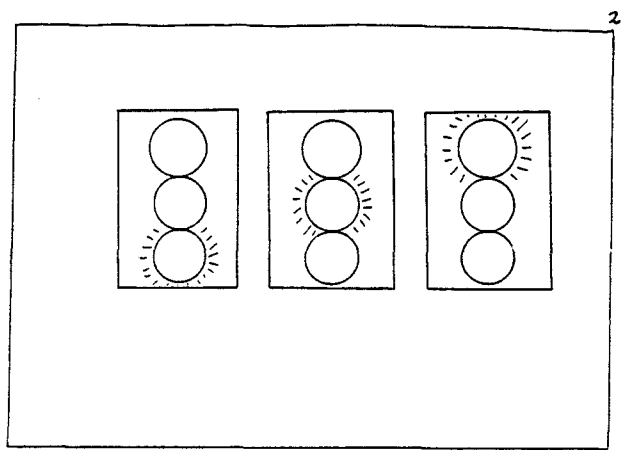
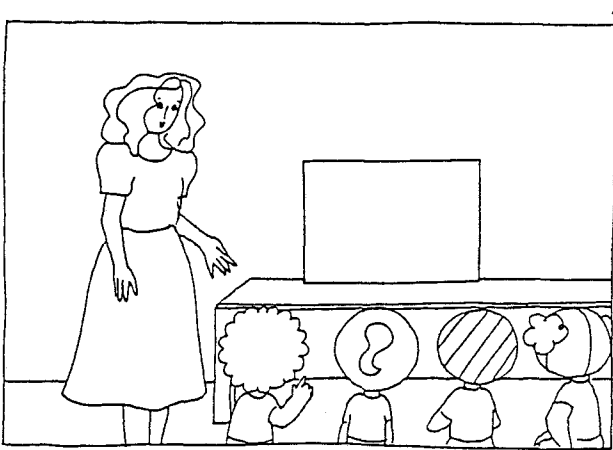
צבעים: אדום, כתום, ירוק.

- הגננת מסבירה לילדים שהצבע האדום
ברמזור מסמן להולך הרגל ולנהג לעצור
(איור 1).

- אפשר ללמד את הילדים משמעות זו של הצבע
האדום תוך משחק ב"רמזור".

- הגננת מכינה שלושה רמזורים, כל אחד
מורכב משלושה עיגולים, אחד מעל השני.
אפשר להיעזר בילדים בהכנת הרמזורים,
למשל בצביעתם. ברמזור הראשון צבוע
העיגול התחתון בצבע ירוק, בשני "דולקי"
רק האמצעי בצבע כתום ובשלישי האדום
(איור 2).

- הגננת מבקשת מהילדים ללכת או לרוץ בחדר
הגן, כשיצג האור הירוק עליהם להמשיך
ולא לעצור (איור 3), כשיצג האור הכתום
עליהם להתכונן לעצירה ועם הצגת האדום
עליהם לעצור מיד (איור 4). הילדים
הממשיכים לנוע - מפסידים ויוצאים
מהמשחק.

חומרים מומלצים

פטיליות

מטרות

הכרת המרורים ושלטים בהם מופיע הצבע האדום

כרטיסי זיכרון הכוללים תמרורים, שלטים אחרים שמשמעים זהירות או סכנה.

- הגננת מסבירה לילדים שהצבע האדום משמש בתמרורים בכבישים במשמעות של אזהרה.

- הגננת מציגה בפני הילדים כרטיסי זיכרון שעליהם תמרורים אדומים כגון, "אין כניסה" "עצור" ומסבירה את משמעותם (איור 1).

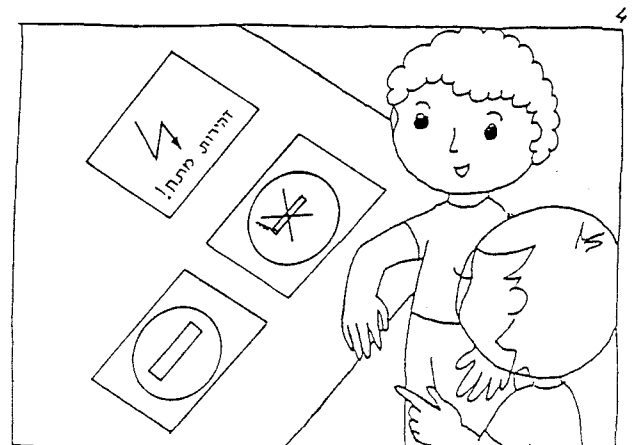
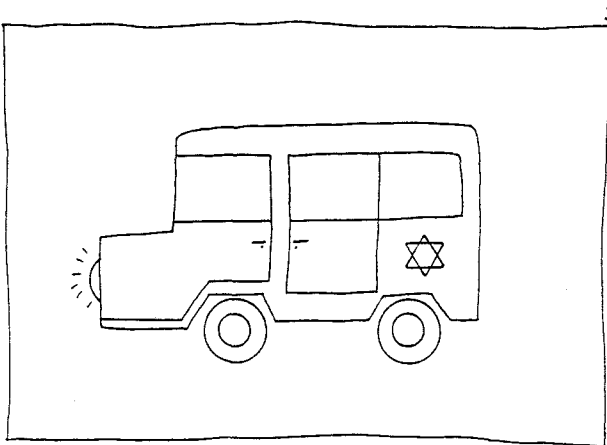
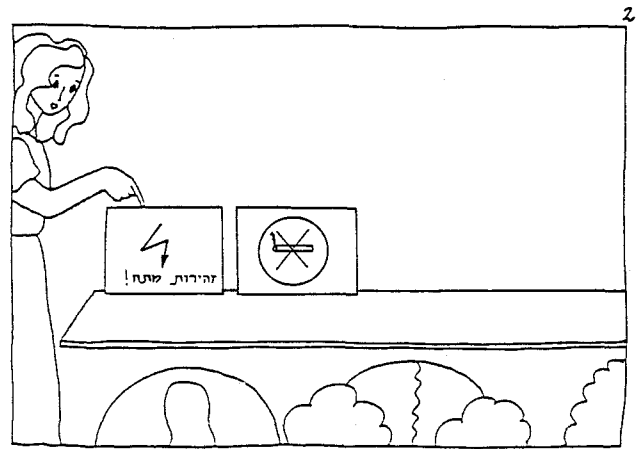
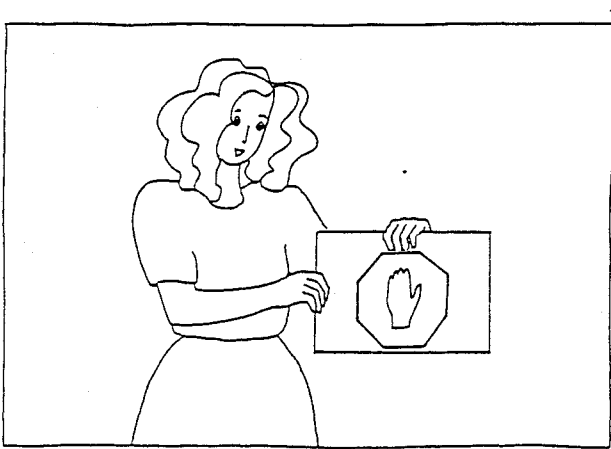
- הגננת מסבירה לילדים שהצבע האדום מופיע גם בשלטים שאינם תמרורים במשמעות של אזהרה ומראה להם כרטיסי זיכרון נוספים של שלטים כגון "סכנה" "מתח גבוה" "אסור לעשן" וכו' (איור 2).

- הגננת מראה כרטיסי זיכרון נוספים, כגון מכונית מכבי אש, מטף, מגן דוד אדום, ברז מים חמים ושואלת את הילדים מה מסמל הצבע האדום בעצמים אלה (איור 3).

- הילדים משחקים בתמרורים ובשלטים והגננת מוודאת שהילדים יודעים את משמעותם (איור 4).

- להכיר משמעותם של תמרורים ושלטים הכוללים את הצבע האדום.

- להגביר הרגישות של הילדים לסמליות של הצבע האדום.

חומרים מומלצים

- צנצנות.
- צבעים: אדום, לבן שחור.
- מכחולים.
- פטי נייר המחולקים לתשעה חלקים שווים.

פעילויות

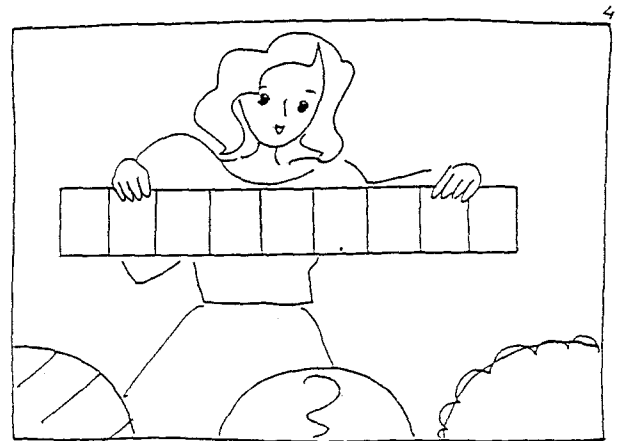
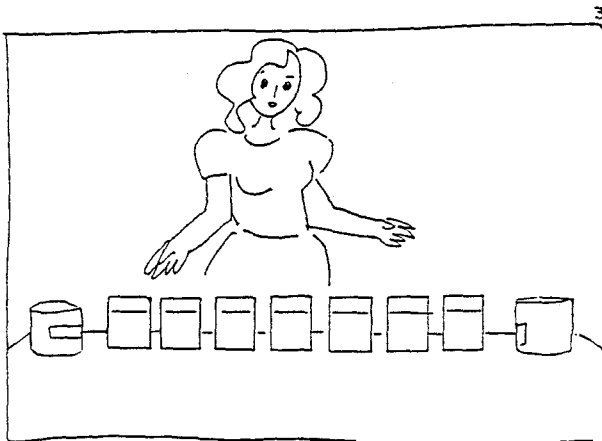
הצגת סולם גוונים האדום מורוד לאדום כהה

- הגנבת מראה לילדים שבע צנצנות זהות המכילות צבע אדום.
- היא מראה צנצנת אחרת המכילה צבע לבן, ומוסיפה לשלוש צנצנות כמות הולכת וגוברת של צבע לבן. היא מסבירה שאם מוסיפים לאדום לבן, האדום נעשה יותר בהיר ושלאדום בהיר זה קוראים "ורוד" (איור 1). הגנבת מראה עתה צנצנת נוספת המכילה צבע שחור. היא מערבבת כמות הולכת וגדלה של צבע שחור בצבע האדום שבשלוש צנצנות נוספות. היא מסבירה שאם מוסיפים לאדום שחור האדום נעשה יותר כהה ונקרא "חום" (איור 2).
- הגנבת מסדרת את הצנצנות לפי הסדר מן הבהיר ביותר לכהה ביותר כשהצנצנת עם הצבע האדום הבלתי מעורבב באמצע ושש הצנצנות עם הצבע הלבן והשחור בקצוות. היא אומרת: זהו סולם הגוונים של האדום: כל הגוונים בין השחור לבין הלבן הם אדומים אך ישנם בהירים יותר ואחרים כהים יותר - האחד כמעט לבן והשני כמעט שחור" (איור 3).

- מן הצבעים שהוכנו כך, הילדים צובעים פס נייר המחולק לתשעה חלקים כשבשני הצדדים הצבע הלבן והשחור ובאמצע שבעת גווני האדום מן הבהיר אל הכהה ביותר (איור 4).

מטרות

- לזהות את סולם גווני האדום בעל שבעה גוונים מלבן לשחור.
- לחדד את ההבחנה בין גוונים כהים ובהירים של האדום.

חומרים מומלצים

תשע צנצנות עם מים אדומים.
צבע כחול וצבע צהוב.

פעילויות

יצירת סולם גווני האדום מכתום עד סגול
בפני הילדים

- על השולחן חמש צנצנות ובהן מים בצבע אדום. הגנבת מחזיקה בידה צנצנת המכילה כחול (איור 1).

- הגנבת מוסיפה מהצנצנת שבידה צבע כחול בכמויות הולכות וגדלות לארבע מתוך הצנצנות שעל השולחן כך שמתקבל סולם גוונים מדורג מהאדום לסגול (איור 2).

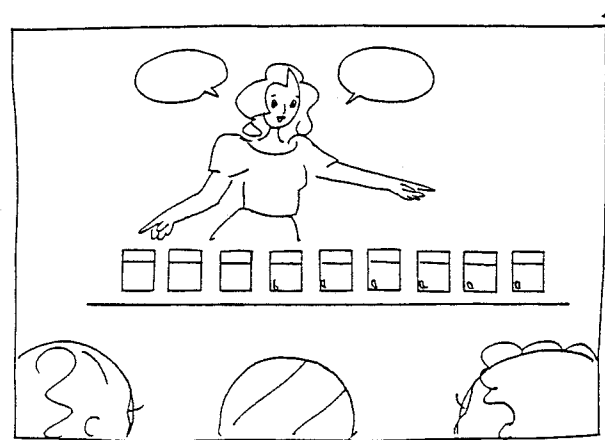
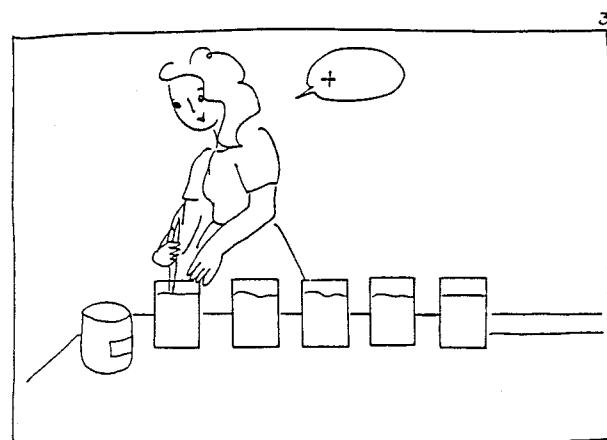
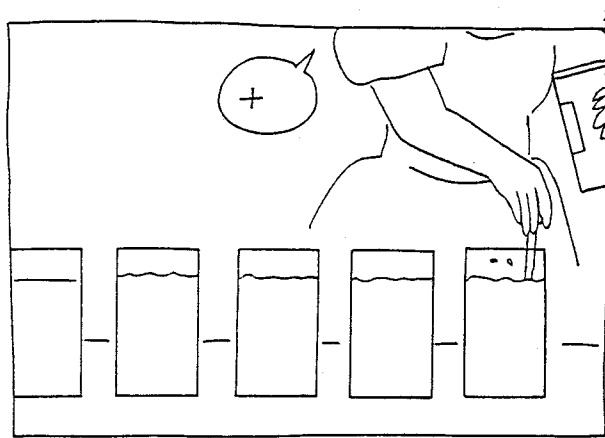
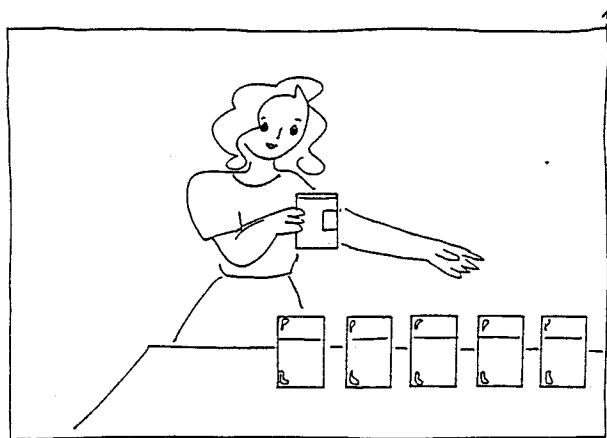
- לנגד עיני הילדים חוזרת הגנבת על הדגמה זאת בעזרת חמש צנצנות זהות של מים בצבע אדום שלתוך ארבע מהן היא מוסיפה כמויות הולכות וגדלות של צבע צהוב כך שמתקבל סולם גוונים מדורג מהאדום לכתום (איור 3).

- לבסוף מחברת הגנבת את סדרות הצנצנות כשבאמצע הצבע האדום כך הסולם השלם מסגול לכתום מתגלה לעיני הילדים (איור 4).

חטרות

- להבין את אופן היווצרות סולם גווני האדום מסגול לכתום.

- לחדד את ההבחנה בין גווני האדום.

חומרים מומלצים

פניליות

מטרות

חיפוש אחר עצמים בגוונים שונים של האדום

עצמים שונים ומשחקים מהגן שגוונים אדום.

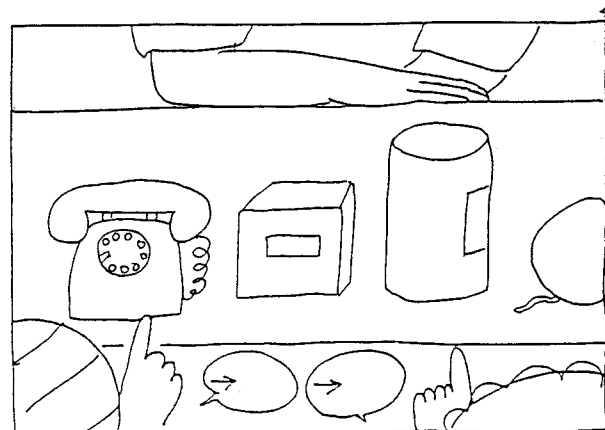
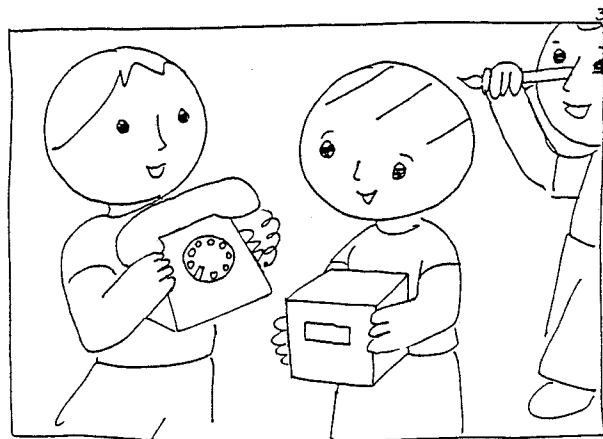
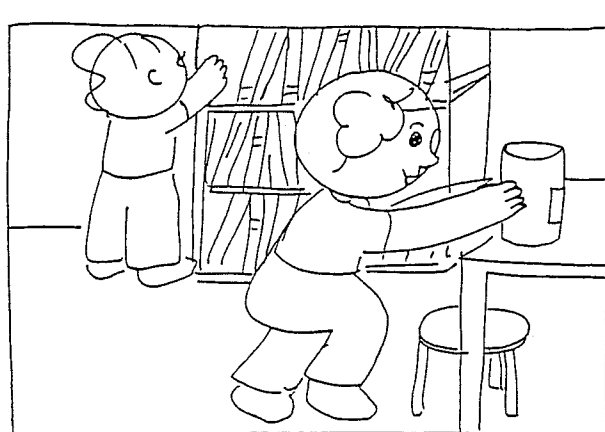
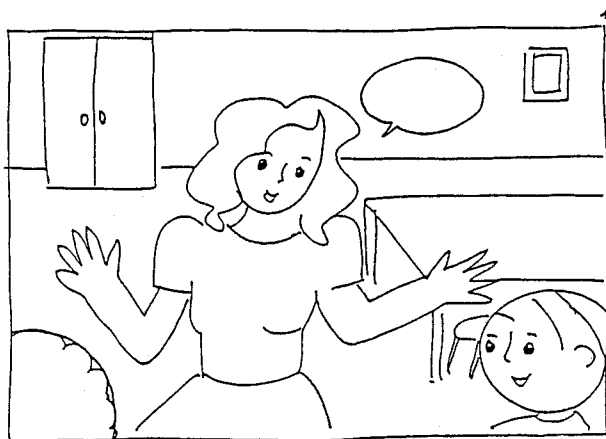
- הגבת מבקשת מהילדים לחפש בחדר הכיתה עצמים בגוונים שונים של האדום כגון, ורוד, אדום כהה, סגול וכתום (איור 1).

- לפתח את היכולת לראות את גווני האדום בטביבה הטבעית.

- הילדים מחפשים ומוציאים חפצים בגוונים שונים של האדום (איורים 2 ו-3).

- לראות את הצבעים: סגול, כתום, ורוד ואדום כהה כגוונים של האדום.

- הם מניחים אותם על שולחן ומתבוננים בהם, קוראים בשמות הגוונים ומציינים את העובדה שהגוונים מתקבלים עיני הוספת צבע לבן, שחור, כחול או צהוב לצבע האדום (איור 4).

פיתוח הזיכרון

חומרים מומלצים

פניליות

מטרות

זכירה של סדרת צורות לפי המימד
 "אדום - לא אדום"

עיגולים בגודל אחד ובצבעים שונים.

- על השולחן לפני הילדים פזורים עיגולים בגודל אחד ובצבעים שונים. הגננת מסבירה שעליהם לשים לב האם העיגול שהיא מראה הוא "אדום" או "לא אדום". אם היא מראה עיגול לא-אדום, עליהם להרים עיגול בצבע כלשהו השונה מאדום. הגננת מראה במהירות עיגול אדום (איור 1).

- כל הילדים מרימים עיגול אדום (איור 2).

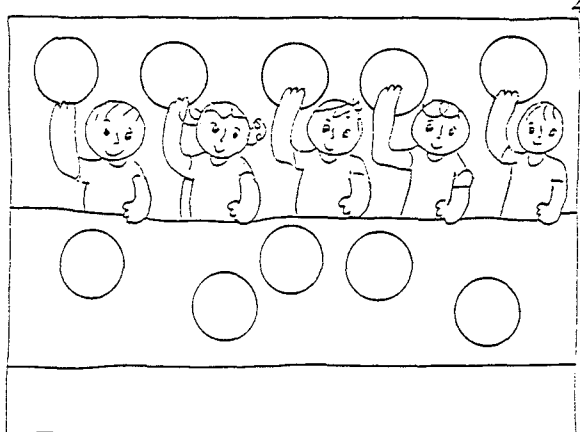
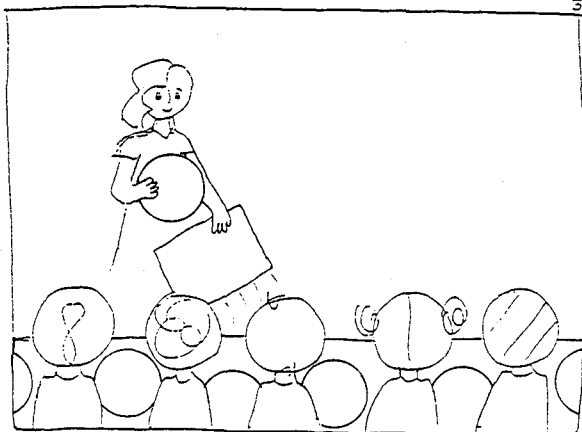
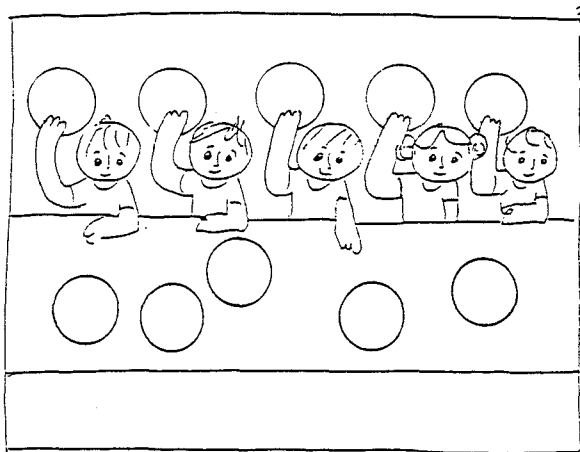
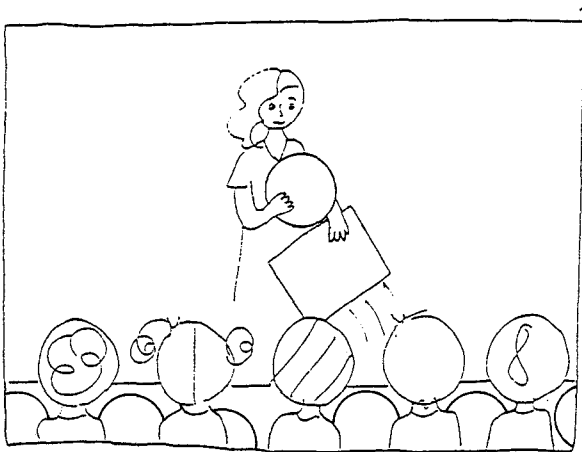
- לאחר מכן מציגה הגננת צורה לא-אדומה ועל הילדים להרים צורה בצבע הנדרש (איורים 3 ו-4).

- על הגננת להסביר לילדים שאין חשיבות אם הראתה עיגול ירוק, כחול, או צהוב - החשוב הוא שהראתה "לא אדום" והילדים יכולים להרים כל עיגול בתנאי שלא יהיה אדום.

- הגננת חוזרת על הפעילות תוך הצגת שתי צורות שכל אחת מהן יכולה להיות אדומה או לא-אדומה. אם הילדים מבצעים משימה זו בקלות, ניתן לחזור על המשימה עם שלוש צורות.

- לפתח את היכולת להתרכז במימד אחד בלבד - הצבע - ולהתעלם ממימדים אחרים.

- לפתח את יכולת הזכירה של סדרת פריטים בעלי צבע אדום או "לא אדום".

חומרים מומלצים

פניליות

מטרות

זכירת סידרה של שלושה או ארבעה צבעים
 "אדום - לא אדום"

עיגולים, משולשים וריבועים
 בעלי צבעים וגדלים שונים.

- על השולחן שלפני הילדים צורה שונות בצבעים ובגדלים שונים. כמו בפעילות הקודמת, הגננת מסבירה לילדים שעליהם לשים לב ולזכור אם מה שהיא מראה להם הוא אדום או לא אדום. עליהם להתעלם מהצורה ומהגודל.

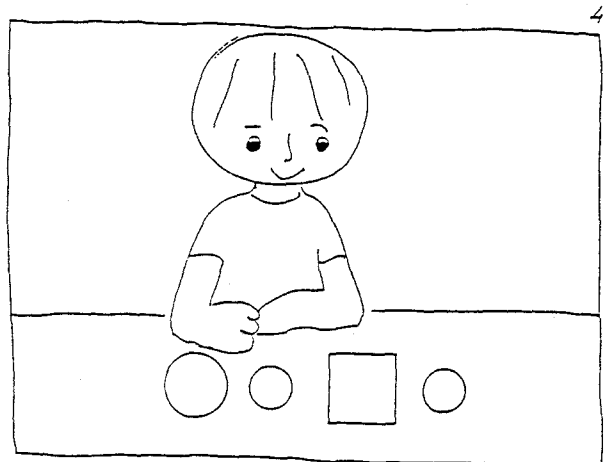
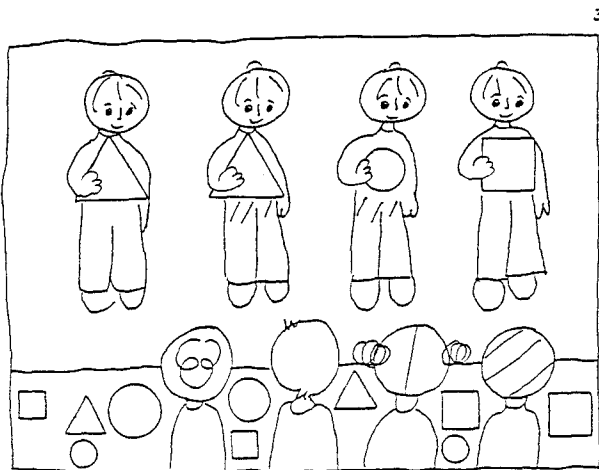
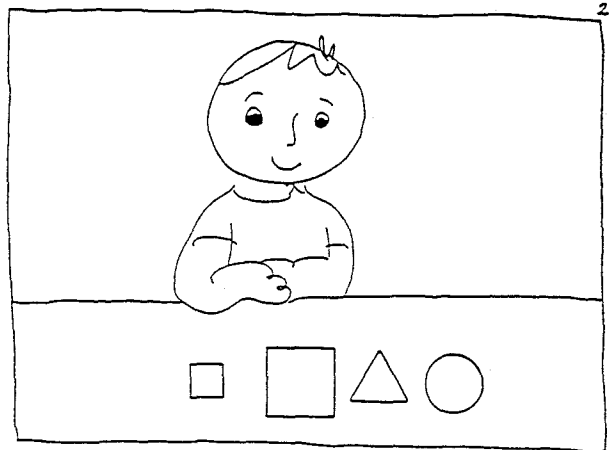
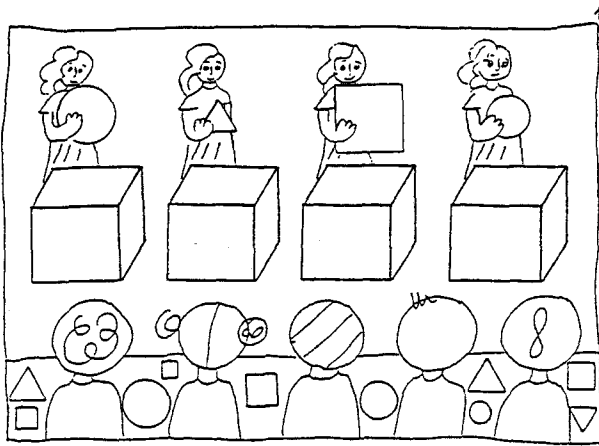
- לזכור סדרת צבעים: אדום - לא אדום.

- לפתח את היכולת לשים לב ולהתרכז בצבע ולהתעלם מתכונות אחרות כגון צורה וגודל.

- הגננת מציגה בפני הילדים במהירות רבה סידרה: אדום, אדום, לא אדום, אדום (למשל, עיגול אדום גדול, משולש אדום קטן, ריבוע כחול גדול, עיגול אדום קטן). היא מסתירה כל צורה מאחורי שולחן לאחר שהראתה אותה (איור 1).

- על הילדים לסדר על השולחן שלפניהם מימין לשמאל סידרה של צורות לפי מה שהראתה הגננת (למשל, ריבוע אדום קטן, ריבוע אדום גדול, משולש ירוק בינוני, עיגול אדום גדול) (איור 2).

- הגננת מבקשת מאחד הילדים למלא את מקומה ולהציג את סידרת הצבעים בפני הילדים (איור 3) והילדים משחזרים מהזיכרון את הסידרה (איור 4).

חוזרים מומלצים

פעילויות

מטרות

זכירה של כרטיסים שעליהם ציורים של עצמים
 אדומים

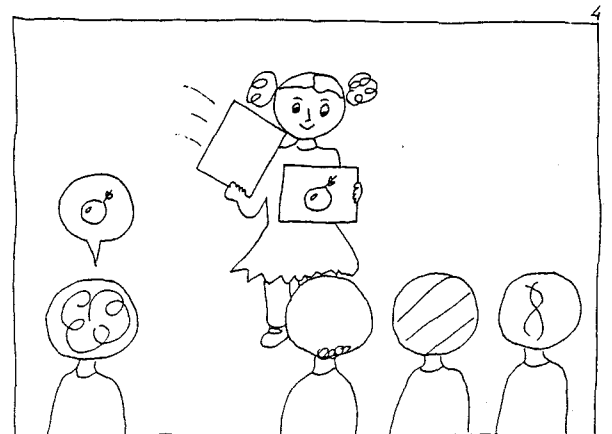
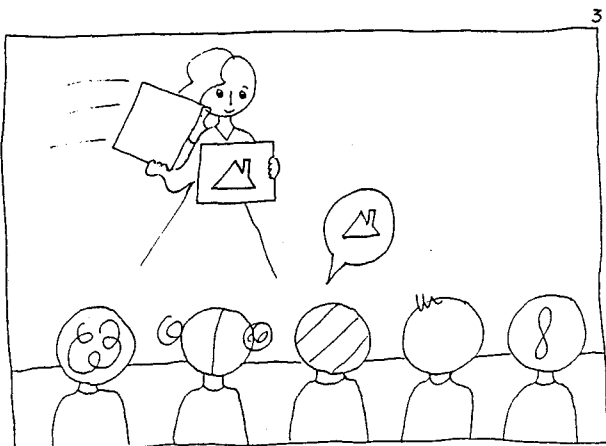
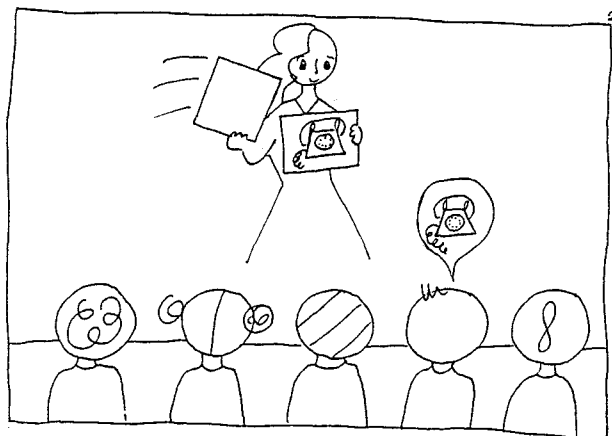
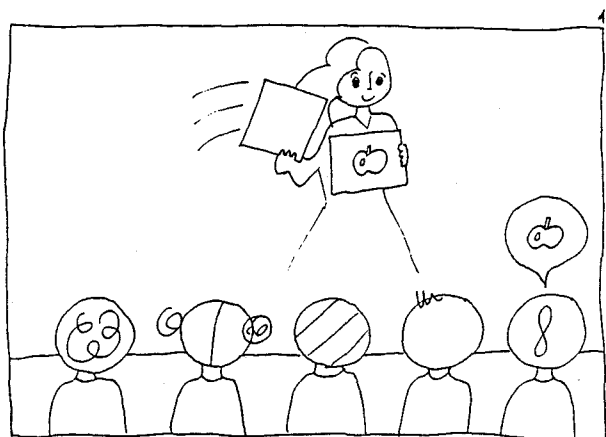
כרטיסים שעליהם מצוירים עצמים אדומים.

- הגנבת מראה לילדים במהירות כרטיסים שעליהם מצוירים ציורים של עצמים אדומים ומזמינה את הילדים לבקוב בשמות העצמים, כגון: תפוח אדום, טלפון אדום או גג אדום (איורים 1 עד 3).

- לפתח את הזיכרון לעצמים אדומים.

- לאחר סדרה של שלושה או יותר כרטיסים מבקשת הגנבת מהילדים לזכור את כל סדרת העצמים לפי סדר הצגתם.

- בהמשך מחליפים הילדים את הגנבת בהצגת הכרטיסים ובהצגת השאלות לילדים (איור 4).

חומרים מומלצים

פעילויות

מטרות

זכרת תמרוקים ושלטים אדומים

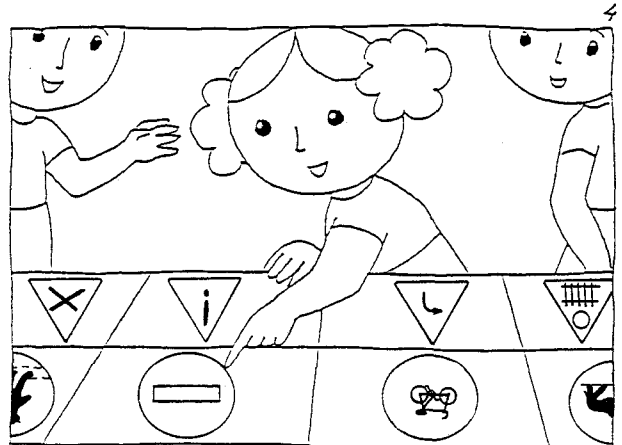
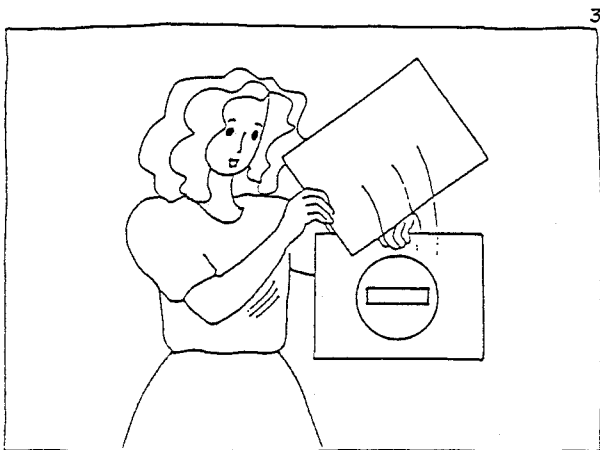
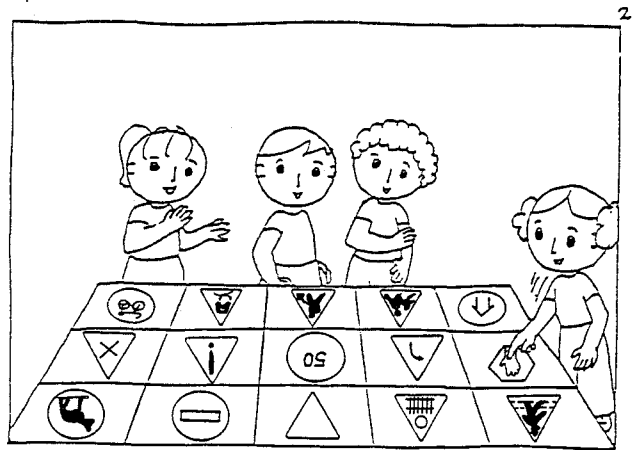
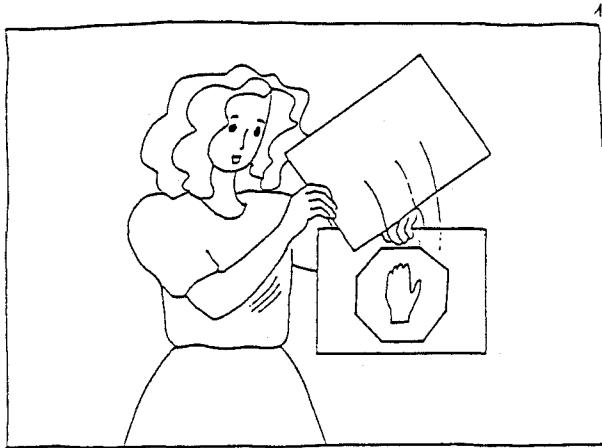
כרטיסי זיכרון המכילים תמרוקים.

- הגנבת מראה לילדים במהירות כרטיסי זיכרון אשר עליהם תמרוקים ושלטים הצבועים בצבע אדום (איורים 1 ו-3).

- לפתח את הזיכרון לתמרוקים המכילים צבע אדום.

- על הילדים לזכור איזה תמרוק הוצג להם, למוצאו בין התמרוקים המונחים לפניהם ולהצביע עליו (איורים 2 ו-4).

- לאחר שהראתה מספר כרטיסים יכולה הגנבת לבקש מהילדים להיזכר בהם ולהצביע עליהם לפי סדר הצגתם.

חומרים מומלצים

פתיחות

מטרות

זכירת גופן מגוונת האדם

כרטיסים עם גווני האדום מסגול לכחום.
 כרטיסים עם גווני האדום מורוד לכחום.

- הגננת מראה לילדים במהירות כרטיס צבוע באחד מגווני סולם האדום מסגול לכחום (איור 1).

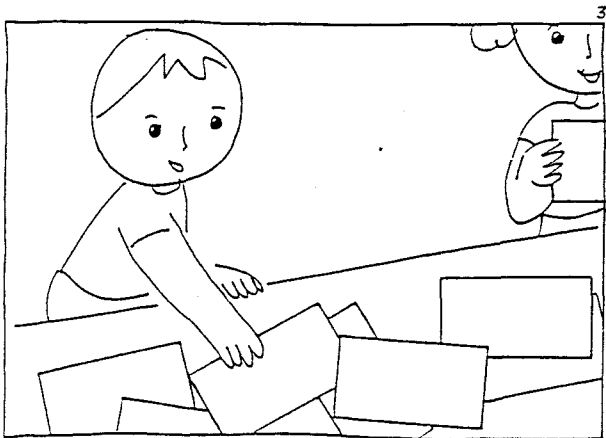
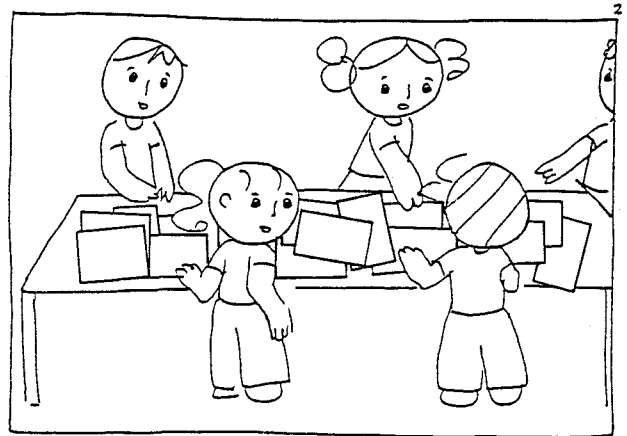
- על השולחן לפני הילדים ערימה של כרטיסים שעליהם גווני האדום מסגול לכחום. עליהם לבחור מבין הכרטיסים את אלו שצבעם זהה לזה שהראתה הגננת (איורים 2 ו-3).

- הילדים שמצאו את הגוון המבוקש מציגים אותו בפני האחרים ומשווים אותו לגוון הכרטיס שהוצג ע"י הגננת (איור 4). הילד אומר איזה צבע הוסיפו לאדום כדי להגיע לגוון שבכרטיס שבידו.

- הגננת חוזרת על הפעילות עם כרטיסים הצבועים בגוונים מתוך סולם גווני האדום מורוד לכחום.

- לפתח את הזיכרון לגווני האדום.

- לחדד את ההבחנה בין גווני האדום.

חומרים מומלצים

פעילויות

מטרות

זכירה של שלושה גוונים אדום מרכז לחום כהה

- לפתח את היכולת לזכור מספר גוונים של הצבע האדום.

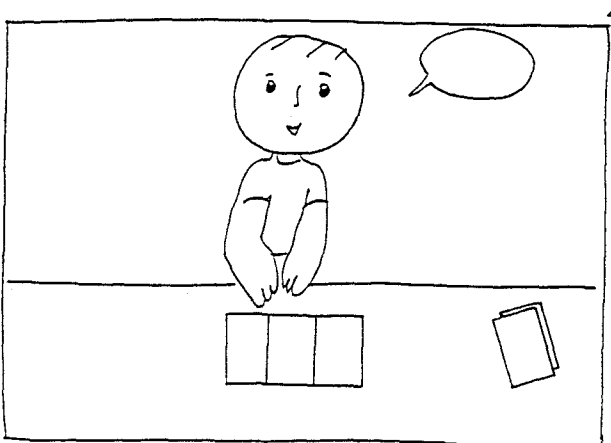
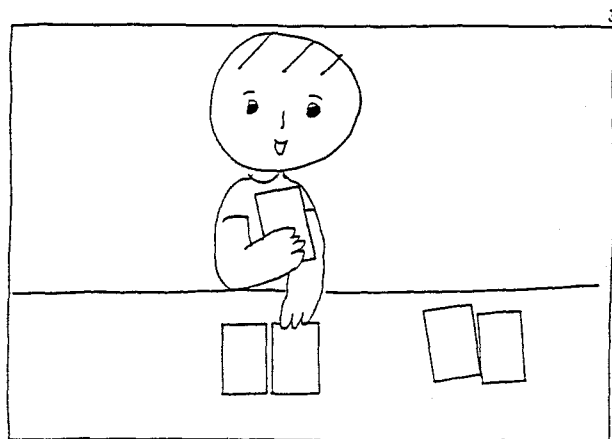
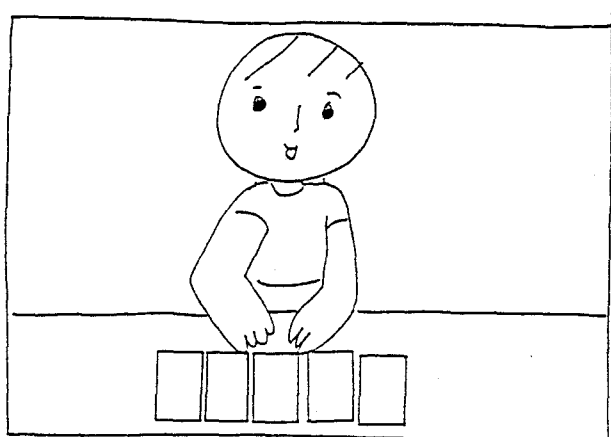
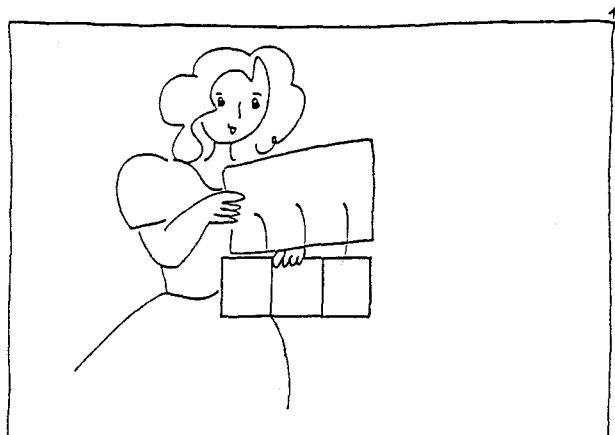
כרטיסי זיכרון שכל אחד מהם מכיל אחד מחמישה גוונים של אדום: מהבהיר יותר לכהה יותר.

כרטיסי זיכרון שכל אחד מכיל צרף שונה של שלושה גווני אדום.

- הגבנת מציגה כרטיסי זיכרון אשר כל אחד מהם מכיל שלושה גוונים של האדום שהתקבלו ע"י ערבוב עם לבן או שחור (איור 1).

- לרשותו של כל ילד חמישה כרטיסים שעל כל אחד מהם אחד מהגוונים שעל הכרטיסים שברשות הגבנת (איור 2).

- על הילדים לבחור מבין הכרטיסים שלהם את הגוונים שהוצגו בפניהם (איור 3) ולסדרם זה ליד זה באותו סדר בו הוצגו בפניהם על ידי הגבנת (איור 4).

חומרים מומלצים

פעילויות

מטרות

זכירת שלוש גוונני אדום מסגול לכתום

כרטיסים שעל כל אחד מהם שלוש גווננים אדומים בסולם בין חמישה גווננים בין סגול לכתום.

כרטיסים שעל כל אחד מהם גוון אחד מגווננים אלה.

- הגבנת מציגה במהירות רבה כרטיס שעליו שלוש גווננים של האדום בסולם הגווננים מסגול לכתום (איור 1).

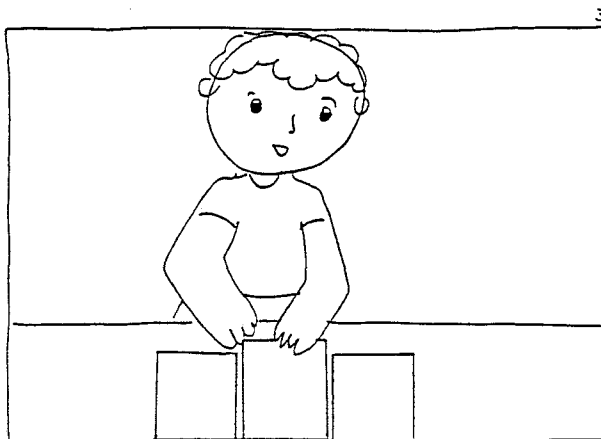
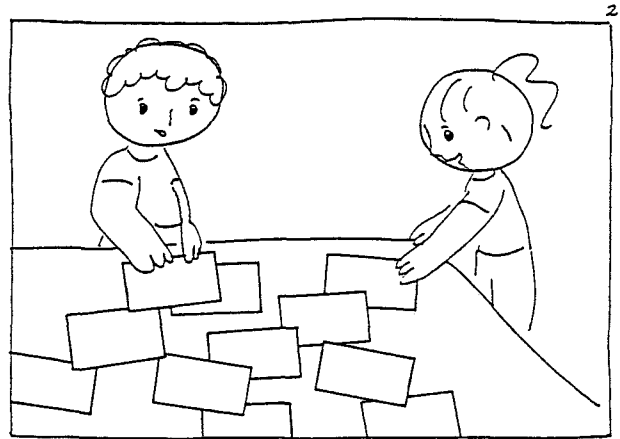
- על השולחן לפני הילדים ערימה של כרטיסים שעל כל אחד מהם גוון אחד מתוך סולם הגווננים של האדום מסגול לכתום (איור 2).

- על הילדים לבחור מתוך ערימת הכרטיסים את שלושת הגווננים שהופיעו על הכרטיס שהציגה הגבנת ולהניחם זה בצד זה באותו סדר בו הופיעו על הכרטיס (איור 3).

- הילדים נוקבים בשמות הגווננים (איור 4).

- פיתוח הזיכרון לגוונני האדום מסגול לכתום.

- חידוד ההבחנה בין גוונני האדום מסגול לכתום.

חומרים מומלצים

פנילויות

מטרות

זכירת סדרות של עצמים אדומים על כרטיסי זיכרון

כרטיסי זיכרון שעליהם מצוירים עצמים אדומים.

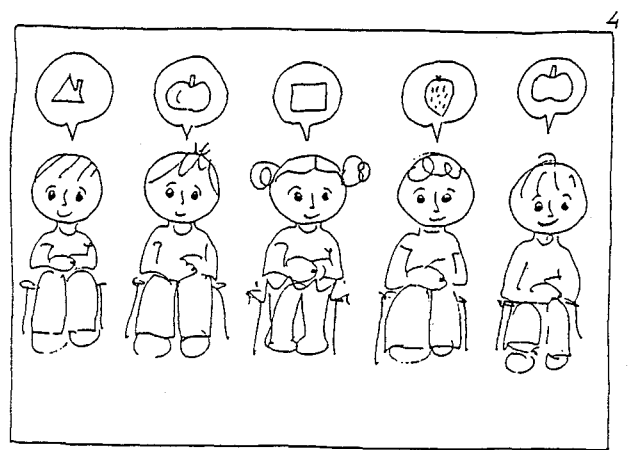
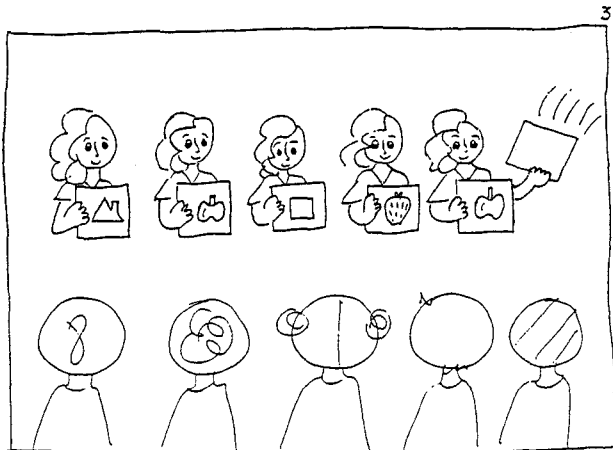
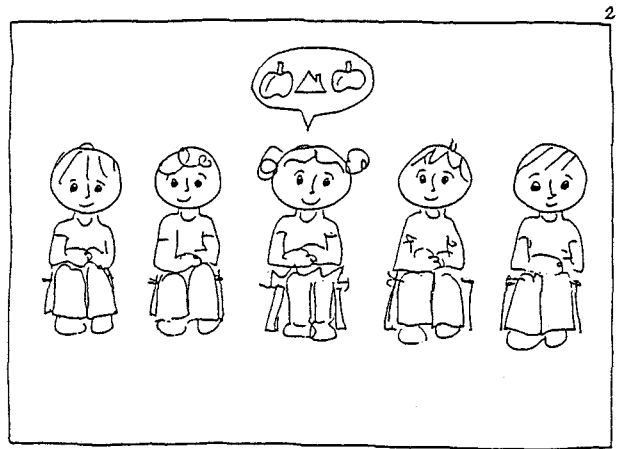
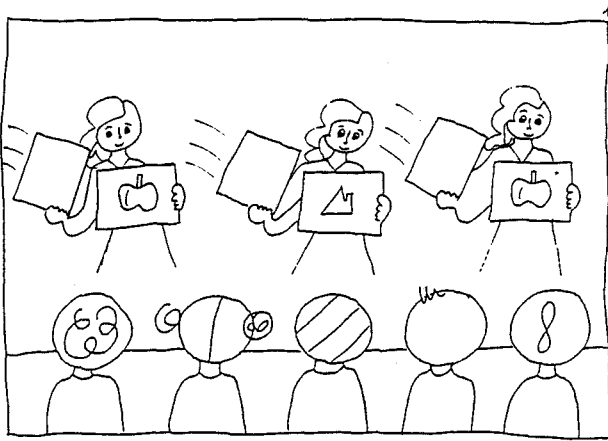
- הגבנת מציגה בזה אחר זה בפני הילדים מספר כרטיסי זיכרון המכילים ציורים של עצמים אדומים. כל כרטיס מוצג לזמן מאוד קצר. (איור 1).

- הגבנת בוחרת באחד הילדים ועליו לומר לפי סדר ההצגה מה היו העצמים שראה (איור 2).

- במשך החירגול מגדילה הגבנת את מספר הכרטיסים בסדרה, למשל, משלושה כרטיסים לחמישה (איור 3) להגברת ההעמסה על הזיכרון.

- שינוי נוסף שאפשר להכניס למטלה, המחייב יתר תיאום בין הילדים, הוא לבקש מהילדים להיזכר כקבוצה בסדרת העצמים, כך: הילד הראשון בשורה יאמר מה היה העצם הראשון, השני--מה היה העצם השני וכ"ו (איור 4).

- לפתח את הזיכרון לסדרות של עצמים אדומים.

שיחזור

חומרים מומלצים

פעילויות

חטרות

בניית סולם גרובים אדומים מבהיר לכהה
בעזרת כרטיסים

כרטיסים עם המישה גוונים של אדום בין חום לורוד.

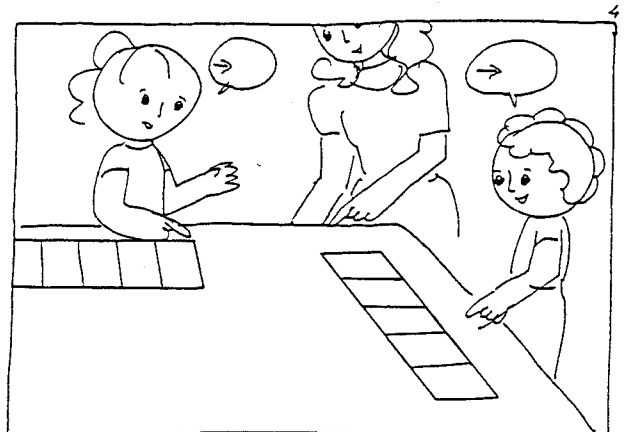
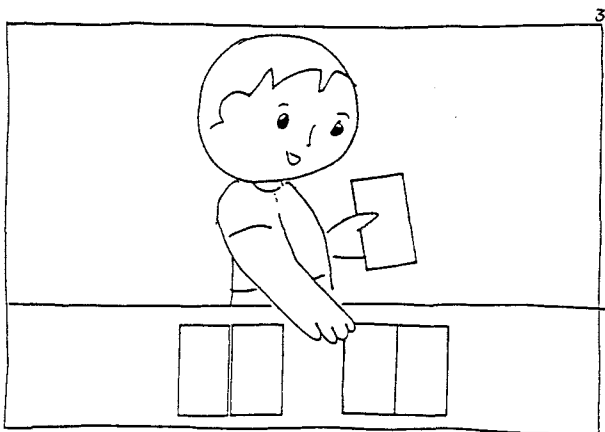
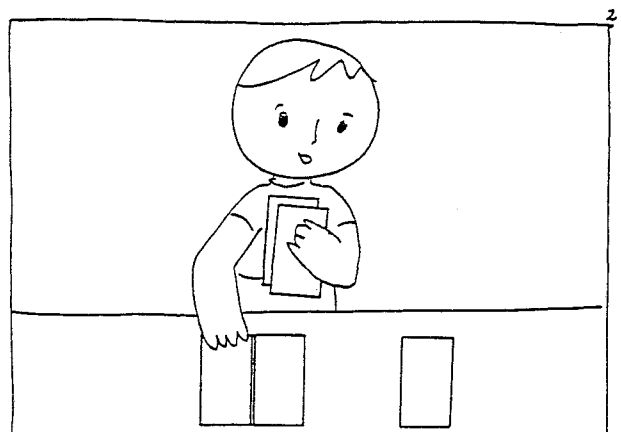
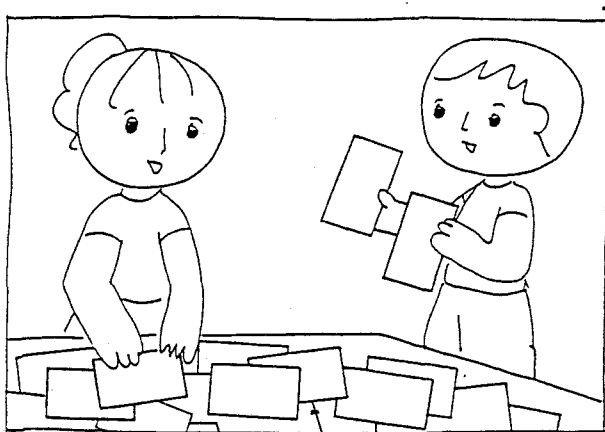
- על השולחן מונחים בערבוביה כרטיסים הצבועים בגוונים שונים של אדום מורוד לחום (איור 1).

- הילדים מוזמנים לבחור כרטיסים מתוך הערימה ולשחזר בעזרתם את סולם הצבעים של האדום מהגוון הכהה ביותר לגוון הבהיר ביותר או להיפך (איורים 2 ו-3).

- הילדים מתבקשים להצביע על הגוון הקרוב ביותר לשחור ועל זה הקרוב ביותר ללבן. הילדים האחרים מתבקשים לעבור ולהתבונן בסולמות שנבנו (איור 4).

- לפתח את יכולת ההבחנה בין גוונים של הצבע האדום.

- לפתח את היכולת להבחין בין הבהיר יותר ובין הכהה יותר בגווני האדום.

חומרים מומלצים

פניליות

מטרות

בניית סולם גוונים אדומים מסגול לכתום
בעזרת כרטיסים

- לבסס את הכרת סולם הגוונים של האדום מסגול לכתום.

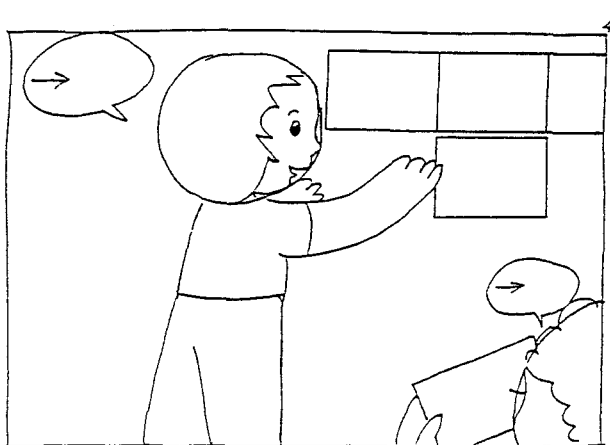
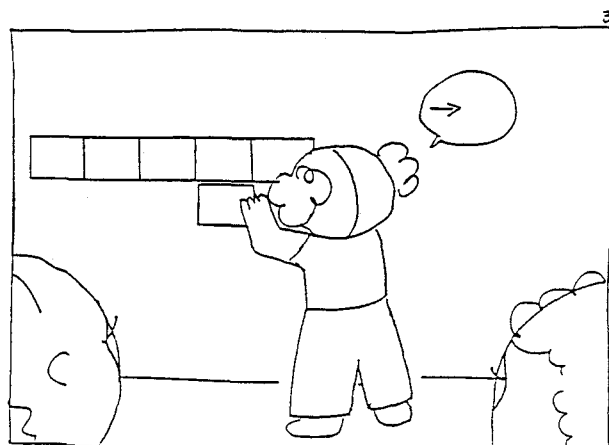
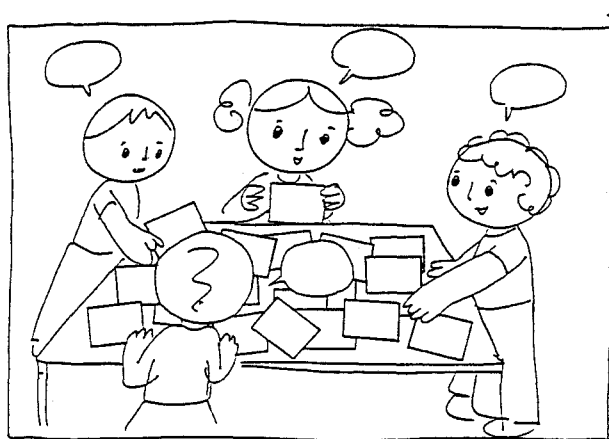
כרטיסים צבועים בחמישה גוונים של סולם הצבעים מסגול לאדום לכתום.

- על השולחן לפני הילדים ערימה של כרטיסים הצבועים בגווי האדום בטולם בין חמישה גוונים מסגול לאדום ומאדום לכתום.

- על הילדים להוציא כרטיסים מהערימה ולומר האם גוון הצבע של הכרטיס מתקבל ע"י ערבוב האדום עם כחול או עם צהוב או שהוא אדום שאינו מעורבב כלל (איור 1).

- אח"כ עליהם לבחור רק כרטיסים שבהם הגוון מתקבל ע"י ערבוב האדום עם צהוב ולומר אם הגוון התקבל ע"י ערבוב עם כמות גדולה או קטנה של צהוב (איור 2), הבחנה זהה תיעשה בהמשך ביחס לשני גווי האדום בהם מעורבב הצבע הכחול.

- הגננת מבקשת עתה מכל ילד להוציא מערימת הכרטיסים המעורבת סדרה שלמה של חמישה גוונים ולהדביקם זה לצד זה לפי הסדר על הקיר (בעזרת פיסות חומר דביק) או להניחם על שולחן. הילד השני שם את כרטיסיו מתחת לאלו של הראשון וכן השלישי וכך הלאה עד שמתקבל שטיח יפה (איורים 3 ו-4).

חומרים מומלצים

פעילויות

מטרות

סידור קבוצתי של סולם גרוני האדום מלבן לשחור

תשעה כרטיסים עליהם גווני סולם האדום מלבן לשחור.

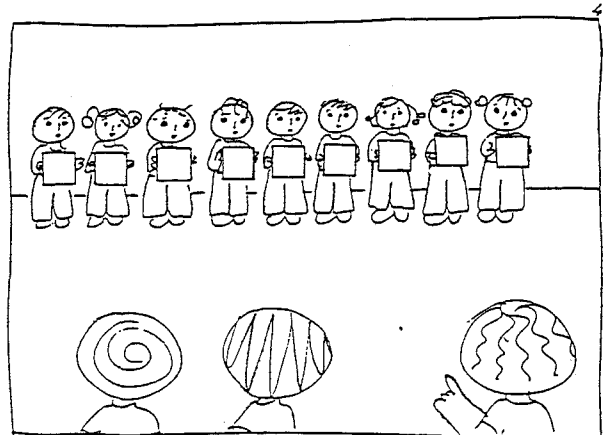
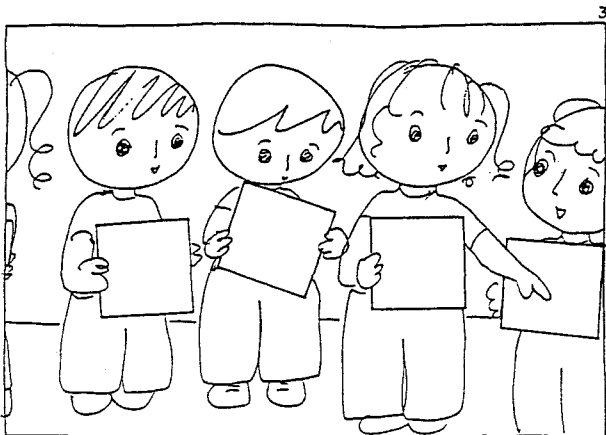
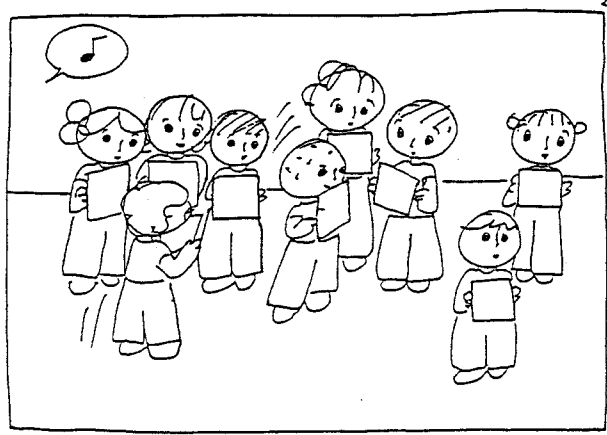
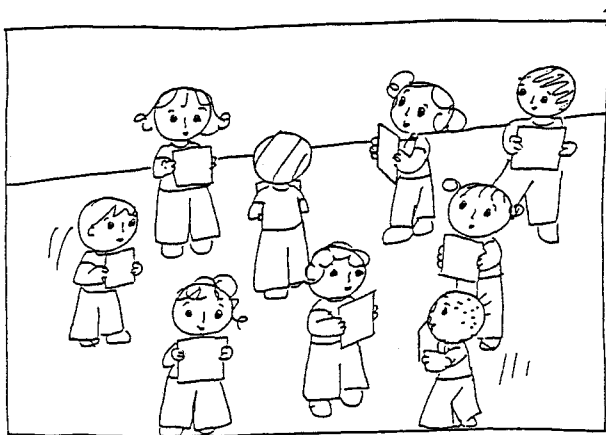
- הגננת מחלקת לתשעה ילדים כרטיסים ועליהם גוונים שונים של סולם גווני האדום מלבן לשחור ואומרת להם להסתובב באופן חופשי בחדר הגן כשהם מחזיקים את הכרטיס הצבוע בשתי ידיים לפניהם (איור 1).

- עם השמע צליל מוסכם (למשל, קול צלצול שלישי) על הילדים להסתדר במהירות האפשרית בשורה לפי סדר הצבעים בסולם (איורים 2 ו-3).

- שאר הילדים בכיתה מתבוננים בסולם הצבעים שנוצר (איור 4).

- ביסוס התפיסה של סולם גווני האדום מלבן לשחור תוך פעילות גופנית משחררת.

- פיתוח היכולת לעבוד באופן קבוצתי תוך תיאום הדדי.

חומרים מומלצים

פעילויות

מטרות

סידור קבוצתי של סולם בן חמישה גרוני
האדום מסגול לכתום

כרטיסים שעליהם צבעים מסולם הגוונים של האדום מסגול לכתום.

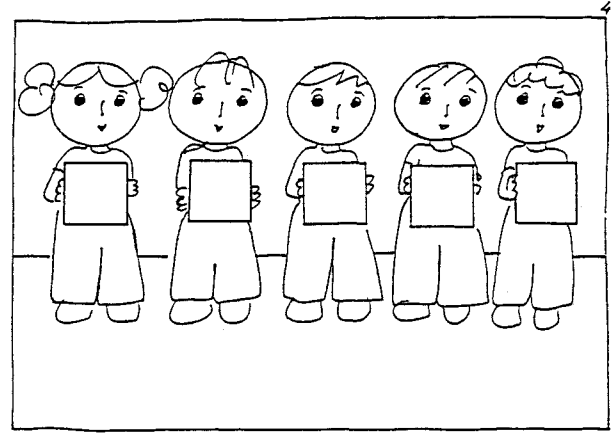
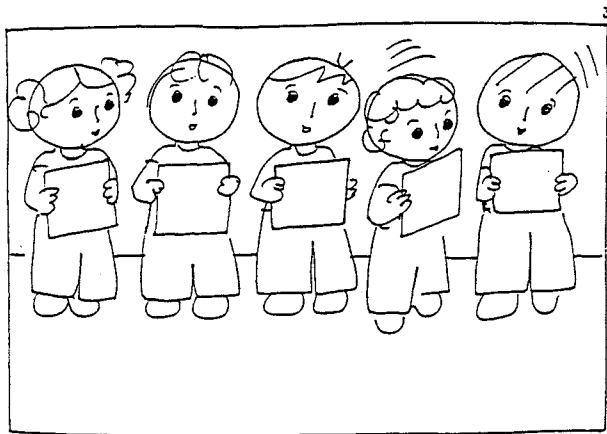
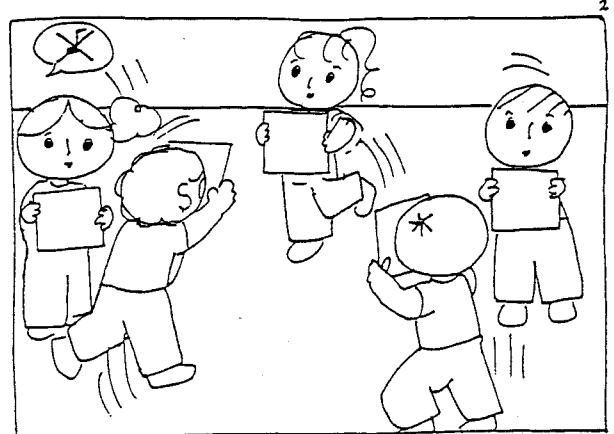
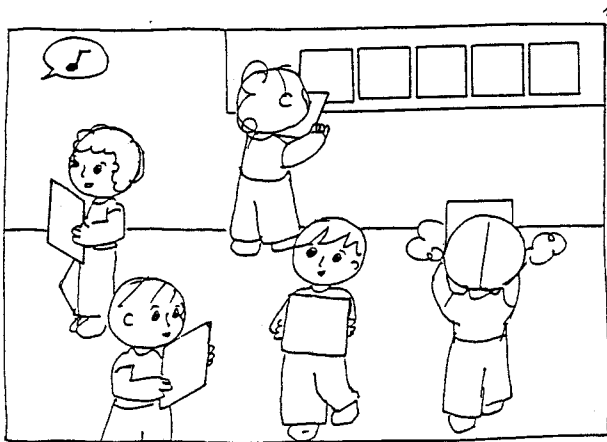
- תמישה ילדים צועדים לקול המוסיקה כשבדיהם כרטיסים שעליהם גוונים אדומים מתוך סולם הגוונים מסגול לכתום. (איור 1).

- כשהמוסיקה מפסיקה, על הילדים לרוץ ולהיעמד בשורה מסודרים לפי סדר הגוונים בסולם הגוונים (איורים 2 ו-3).

- שאר הילדים צופים בהם ועוזרים לתקן את סדר עמידתם (איור 4).

- לבסס התפיסה של סולם גווני האדום מסגול לכתום תוך פעילות גופנית משחררת.

- לפתח היכולת לעבוד באופן קבוצתי תוך תיאום הדדי.

חומרים מומלצים

פעילויות

חטרות

יצירת סלמות מגוונים של האדום בעזרת צבעים

צבעים: אדום, לבן, שחור, כחול וצהוב.

חתיכות נייר בריסטול (או קרטון).

דפי נייר.

מכחולים.

- הילדים מצוידים בשלושה צבעים: אדום, לבן ושחור. הגננת מסבירה לילדים שעליהם ליצור סולם גוונים של הצבע האדום שיהיה מורכב מהצבע האדום, משני גוונים בהירים ומשני גוונים כהים של האדום.

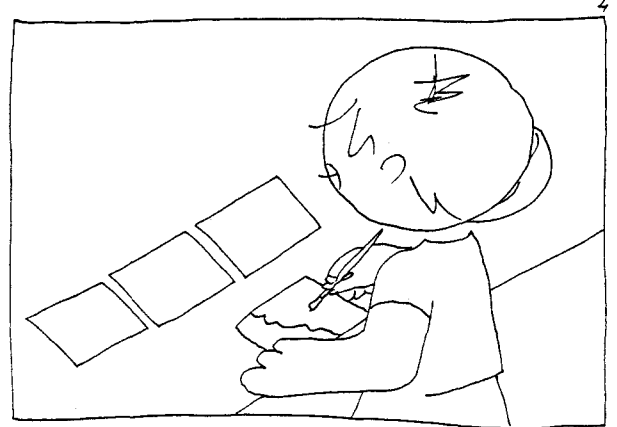
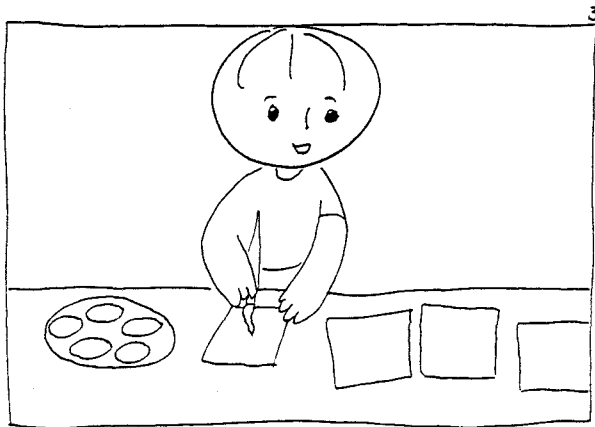
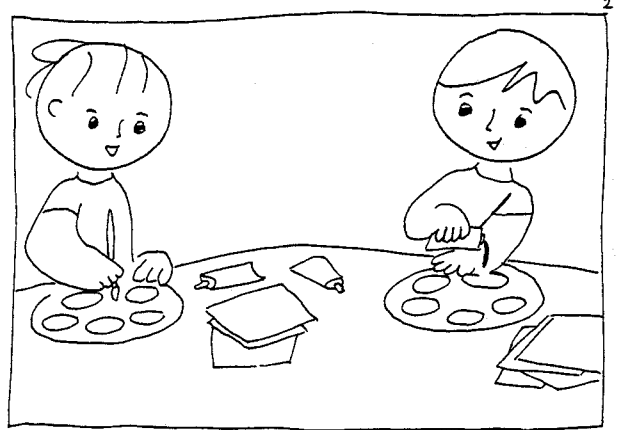
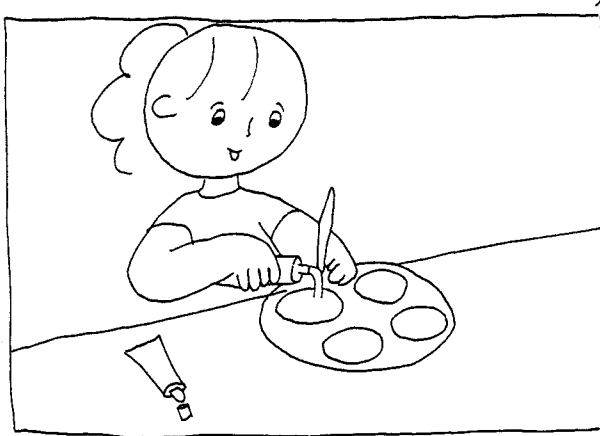
- על הילדים לערבב על גבי חתיכת נייר בריסטול או קרטון את הצבע האדום עם כמויות שונות של לבן (איור 1) ועם כמויות שונות של צבע שחור (איור 2) על מנת ליצור סולם של גווני אדום מן הורוד אל החום.

- אחר כך צובעים הילדים פיסות נייר קטנות בצבעים שנתקבלו ומסדרים את פיסות הנייר מן הבהירה עד הכהה ביותר (איורים 3 ו-4).

- הגננת חוזרת על הפעילות עם הצבעים אדום, כחול וצהוב והילדים יוצרים סולם גוונים של האדום מהסגול לכתום.

- להבין ולהכיר את תהליך יצירת הגוונים של האדום על-ידי ערבוב צבעים.

- להבחין בין גוונים שונים של הצבע האדום.

חומרים מומלצים

פניליות

חטרות

שיחזור גוון אדום נתון בעזרת צבעים

כרטיסים צבועים בגוונים מתוך סולמות הצבעים של האדום מסגול לכתום ומורוד לחום.

פיסות נייר בריסטול או קרטון לערבוב צבעים.

צבעים: אדום, צהוב, כחול, לבן, שחור.

מכחולים.

דפי נייר לבנים לציור.

- הגנבת מציגה בפני הילדים אחד מהגוונים שבסולם הצבעים של האדום בין האדום לכתום (איור 1). הכרטיס נשאר מוצג בפני הילדים במשך כל הפעילות.

- כל ילד מצוייד בלוח קרטון או בריסטול לערבוב צבעים, במכחול ובשני צבעים: אדום וצהוב. על הילדים לשים מעט צבע אדום במספר מקומות על לוח הקרטון שלהם. אחר כך עליהם להוסיף צבע צהוב בכמויות שונות לצבע האדום (איור 2).

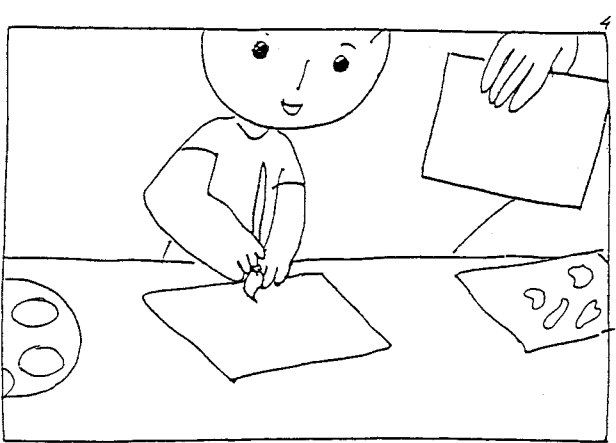
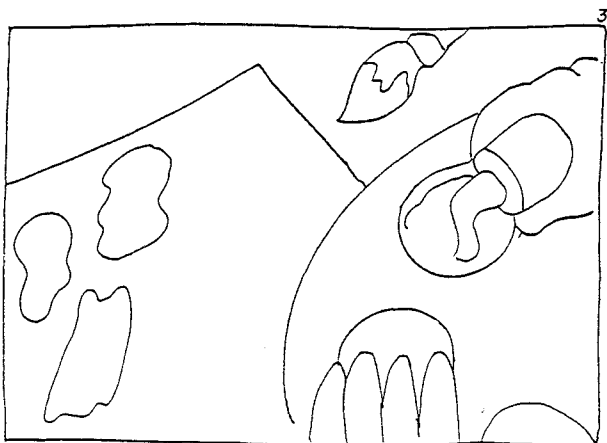
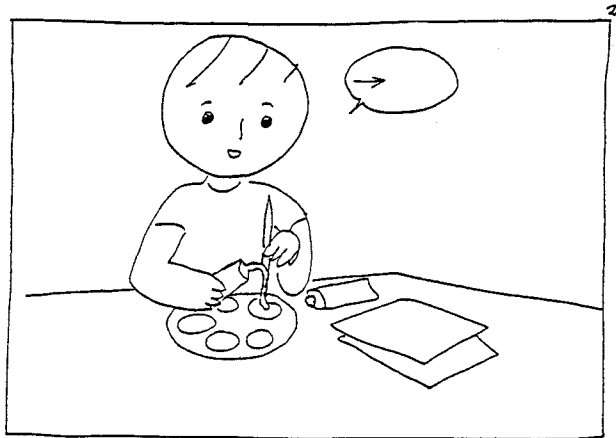
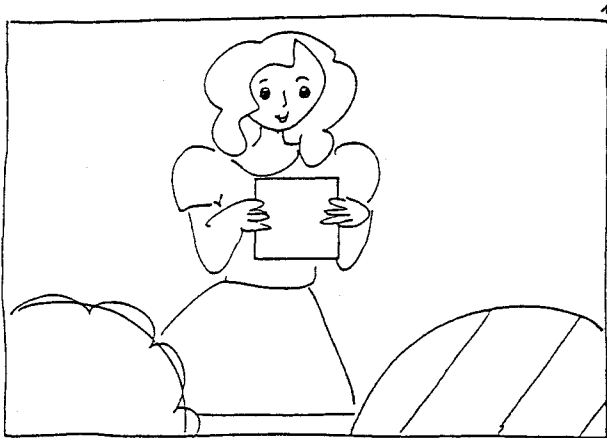
- המטרה היא לערבב כמויות המתאימות של אדום וצהוב על מנת לשחזר את במידת הדייק הגדולה ביותר את הגוון שעל הכרטיס שמוצג ע"י הגנבת (איור 3).

- לאחר שהכינו את הצבע הרצוי הם צובעים בצבע זה דף נייר ומשווים בינו לבין הכרטיס שהיה נתון להם.

- הגנבת חוזרת על פעילות זאת עם גוון שמתקבל ע"י ערבוב צבע אדום עם צבע כחול, עם צבע לבן ועם צבע שחור.

- לפתח את היכולת ליצור גוון נכון ע"י ערבוב בתוך של צבעים.

- לחדד את ההבחנה החזותית בין גוונים שונים של האדום.

שיחזור מתוך הזיכרון

חוזרים מומלצים

פניליות

מטרות

שיחזור מזיכרון של כרטיסי זיכרון הכוללים משטחים אדומים

כרטיסי זיכרון אשר חלקים שונים שלהם צבועים באדום.

דפי נייר.

צבע אדום.

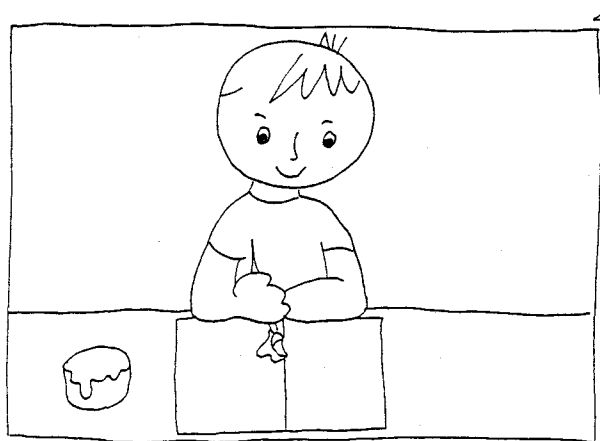
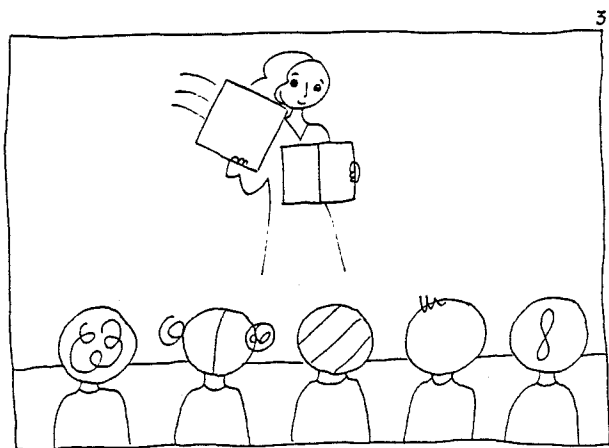
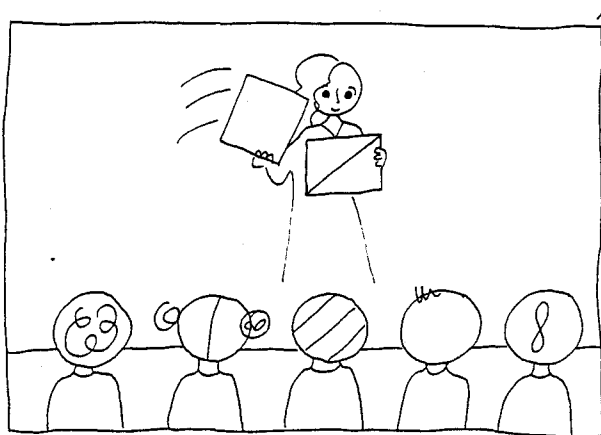
מכחולים.

- הגנבת מציגה במהירות בפני הילדים כרטיסי זיכרון אשר חלק משטחם צבוע באדום (איור 1).

- לרשותם של הילדים דפי נייר, צבע אדום ומכחולים, ועליהם לשחזר מזיכרון את הכרטיס שראו (איור 2).

- הגנבת חוזרת על הפעילות עם כרטיסים נוספים (איורים 3 ו-4).

- לפתח את היכולת לשחזר צורות אדומות פשוטות.

חומרים חומלצים

פניליות

מטרות

שחזור מזיכרון של ציורי עצמים

כרטיסי זיכרון שעליהם מצוירים עצמים אדומים.

דפי נייר.

צנצנות צבע אדום.

מכחולים.

- הגבת מראה במהירות רבה כרטיסי זיכרון שעליהם עצמים אדומים (איורים 1 ו-3).
ועל הילדים לשחזרם על גבי דפי הנייר שלפניהם (איורים 2 ו-4).

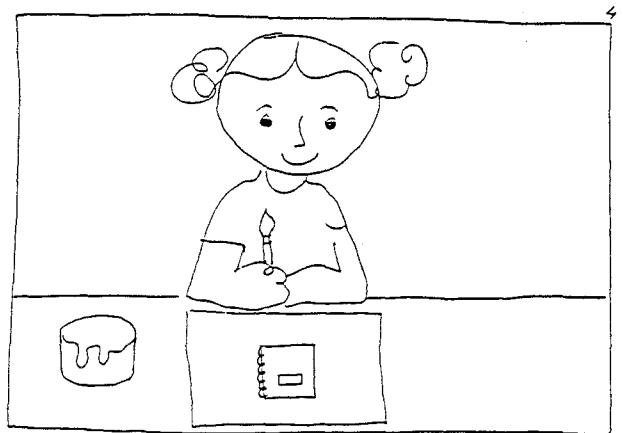
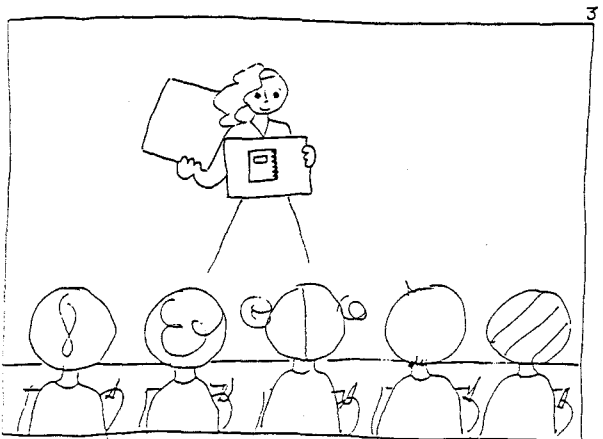
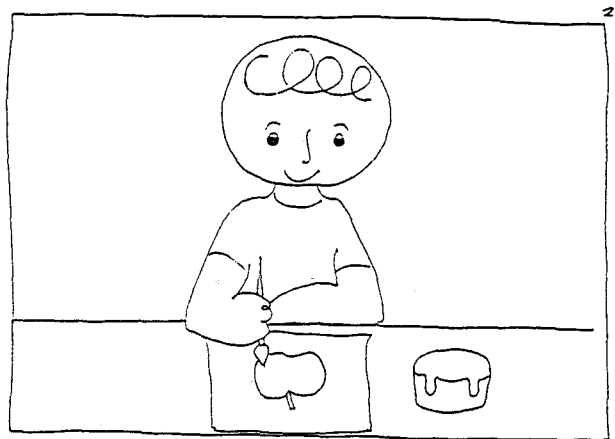
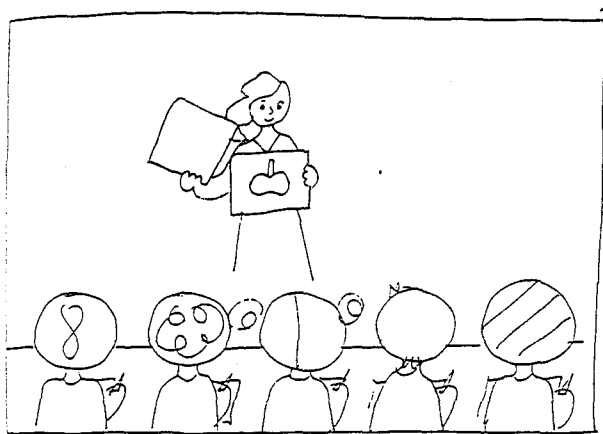
- כל ילד עובד באופן אינדיבידואלי, ומנסה לעבוד במהירות ולצייר היטב.

- יש לעבור מילד לילד ולעודד שחזור מדויק ככל שהילדים מסוגלים.

- לפתח את יכולת הזכירה החזותית של ציורי עצמים אדומים ואת היכולת לשחזרם מזיכרון.

- לפתח את הקואורדינציה המוטורית.

- לפתח את תשומת הלב ואת הריכוז.

חומרים מומלצים

- כרטיסים צבעוניים עם גווי האדום מורוד לחום ומסגול לכתום.
- לוחות לערבוב צבעים.
- מכחולים.
- דפי נייר.
- צבעים: אדום, לבן, שחור, צהוב וכחול.

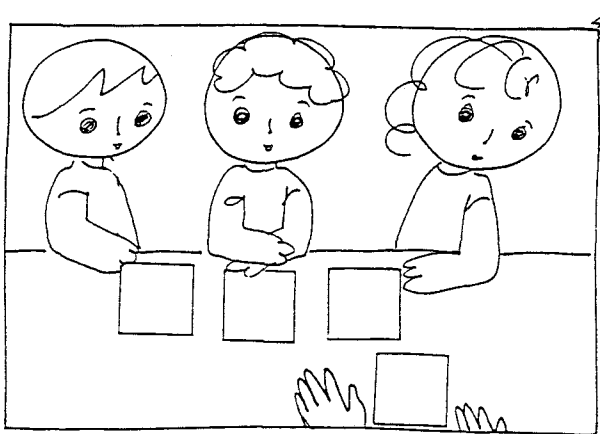
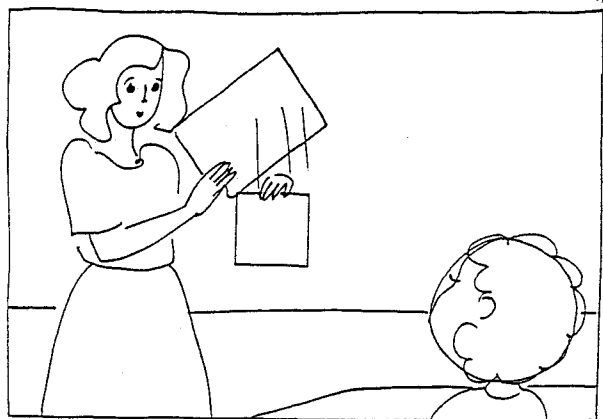
פעילויות

שיחזור מזיכרון של גוונים אדומים בעזרת צבעים

- הגננת מציגה לזמן קצר כרטיס הצבוע באחד הגוונים מסולם הצבעים של האדום מורוד לחום (איור 1).
- לרשות הילדים שלושה צבעים: אדום, שחור ולבן, לוח לערבוב צבעים, מכחול ודפי נייר (איור 2).
- על הילדים לערבב את הצבעים, ליצור תוך הסתמכות על זכרונם בלבד גוון הדומה במידה הרבה ביותר לגוון שהראתה הגננת ולצבוע דף נייר שיראה כמו הכרטיס הצבעוני שהוצג בפניהם (איור 3).
- הילדים משווים בין הדפים הצבעוניים שיצרו לבין הכרטיס הצבעוני שהראתה הגננת ומנסים להבין את סיבת ההבדלים בין הגוונים (למשל, יותר מדי לבן וכו') (איור 4).
- הגננת תוזרת על הפעילות עם גוונים מסולם הצבעים של האדום מסגול לכתום כשהיא נותנת לילדים את הצבעים: אדום, צהוב וכחול.

חטרות

- לפתח את הכושר לזכור באופן מדויק גוונים של הצבע האדום.
- לפתח את היכולת לשחזר גוונים אדומים השמורים בזיכרון.

חומרים מומלצים

כתיוליות

מטרות

ציור עצמים אדומים בצבע אדום

- מהדקים (שדכנים).
- דפי נייר לבנים גדולים.
- צבע אדום.
- מכחולים.

- הילדים מוזמנים לצייר בצבע אדום על מנת שיהיו "אומני הצבע האדום". עליהם קודם כל לצבוע דף שלם בצבע אדום, לגלגלו לצורת חרוט ובעזרת מהדק ליצור ממנו כובע אדום.

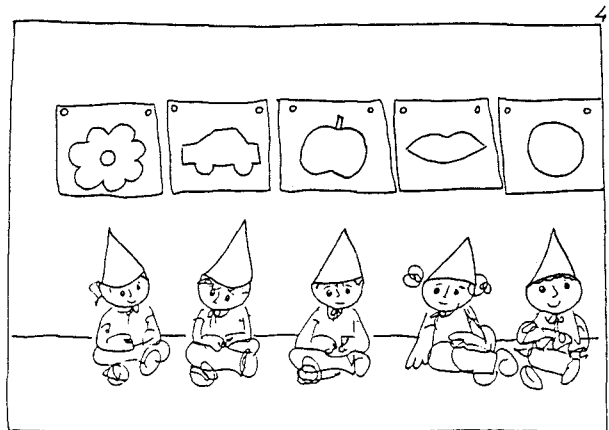
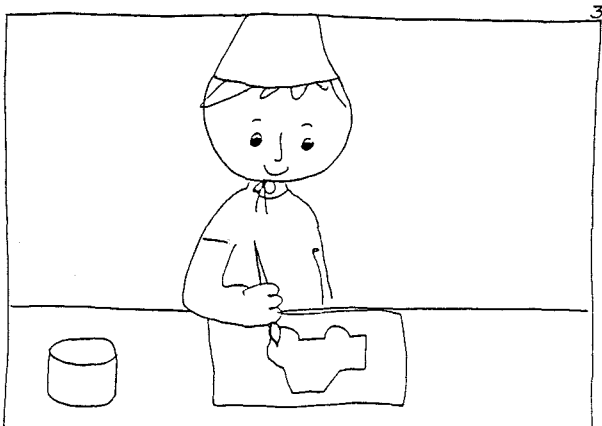
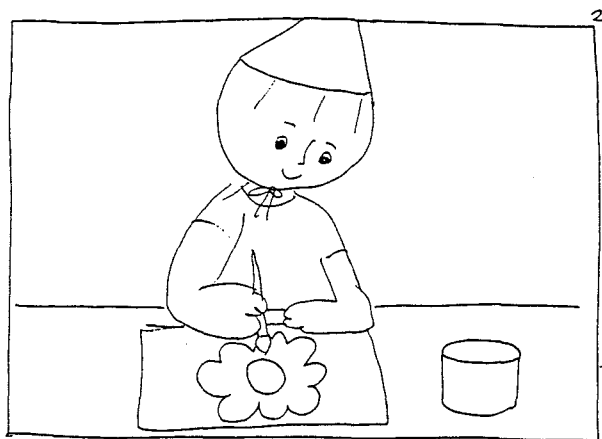
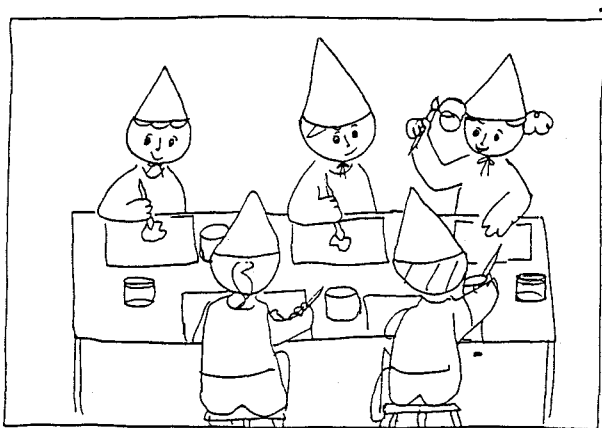
- כשהם חבושים כובעי נייר אדומים, הם מתבקשים לצייר על דף נייר לבן עצמים שהם תמיד אדומים (איורים 2,1 ו-3).

- לבסוף, הילדים תולים את ציוריהם וכל אחד מהישיב לפני ציורו כשהוא חבוש בכובעו. שאר הילדים מסתכלים בציורים ומקבלים כל "אומן הצבע האדום" בתשואות כשהוא קם לפני ציורו וקד קידה (איור 4).

- אפשר לחזור על הפעילות או לגוון אותה תוך שימוש בגווני האדום מורוד לחום ומסגול לכחום.

- לפתח את הקואורדינציה המוטורית העדינה.

- לפתח את היצירתיות.

חומרים מומלצים

פטילויות

מטרות

ציור חופשי על גליון נייר גדול

גליונות נייר לבנים גדולים
(רצוי: לפחות פי שתיים מדף
קורטו).

מכחולים.
צבע אדום.

- הילדים יושבים על הרצפה כשלפניהם דף
נייר גדול, צנצנת צבע אדום ומכחול
(איור 1).

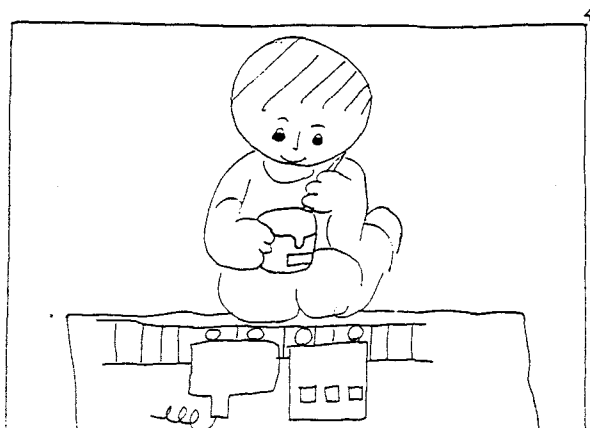
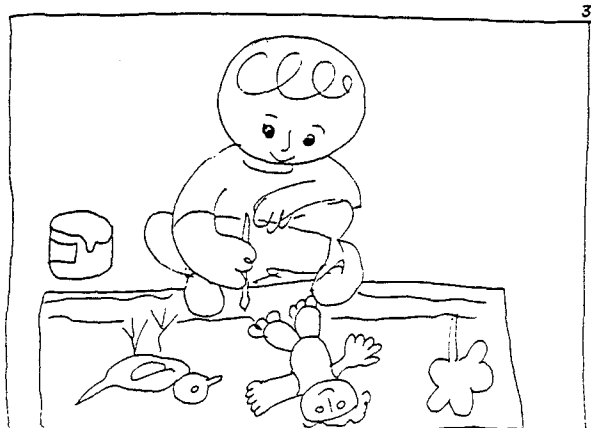
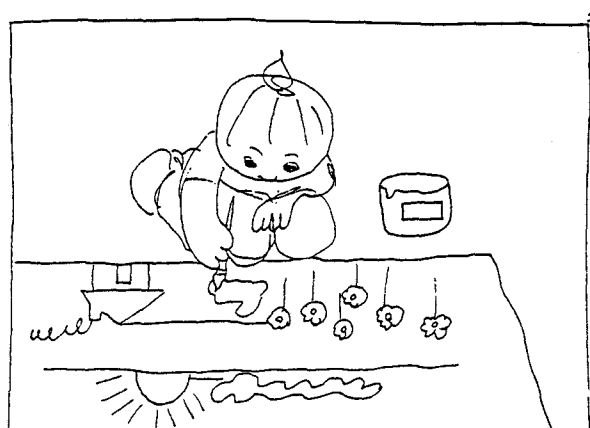
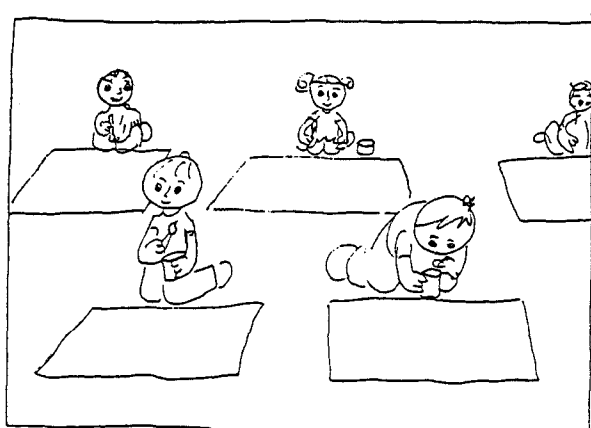
- הילדים מתבקשים לצייר ציור יפה ולהשתמש
בצבע האדום בלבד. עליהם לשלב בין הנושא
והצבע, למשל: השקיעה האדומה, הילדה
והפרח האדום, הקטר האדום
(איורים 2, 3 ו-4).

- יש להניח לילדים ליצור בחופשיות.

- אפשר לחזור על הפעילות או לגוון אותה
תוך שימוש בגווני האדום מורוד לחום
ומסגול לכתום.

- לפתח את הקואורדינציה
המוטורית העדינה.

- לעורר את היצירתיות.

חומרים מומלצים

פעילויות

מטרות

פעילויות יצירתיות ומששעות באדום

צבעים: אדום, לבן, שחור, כחול וצהוב.

מכחולים.

ביצים קשות.

דפי נייר גדולים.

- הגנבת מבקשת מהילדים עוד ביום הקודם להביא ביצים קשות לגן. הילדים מכינים עתה הפתעה למשפחה: ביצים אדומות טעימות במיוחד (איור 1).

- ילדים אחרים צובעים נייר גדול מאוד ומכינים מפת שולחן אדומה (איור 2).

- פעילות יצירתית נוספת: טביעות ידיים בצבע אדום על דף נייר (איור 3).

- פעילות מששעת נוספת: הילדים מאפרים אחד את השני (רצוי בזוגות) וצובעים את שפתי בן הזוג, את אפו, לחייו גבות עיניו (איור 4).

- אפשר לחזור על הפעילויות או לגוון אותן תוך שימוש בגווני האדום מורוד לחום ומסגול לכתום.

- לפתח את היצירתיות.

